

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU
Sosiaalian koulutusohjelma / kasvatus- ja perhetyö

Elina Pirhonen & Pipsa Pitkänen

LAPSEN UUDEN VARHAISKASVATUSSUUNNITELMAN TARKASTE-
LUA KOUVOLAN ERI PÄIVÄKODEISSA

Opinnäytetyö 2012

TIIVISTELMÄ

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Sosionomi

PIRHONEN ELINA &
PITKÄNEN PIPSA

LAPSEN UUDEN VARHAISKASVATUS-
SUUNNITELMAN TARKASTELUA KOUVOLAN
ERI PÄIVÄKODEISSA

Opinnäytetyö

34 sivua + 12 liitesivua

Työn ohjaaja

Lehtori Heli Paaso

Toimeksiantaja

Kouvolan kaupunki

Joulukuu 2012

Avainsanat

kasvatuskumppanuus, varhaiskasvatus, varhaiskasva-
tussuunnitelma, lapsen kehitys, vanhemmat

Opinnäytetyön aiheena oli lapsen uuden varhaiskasvatussuunnitelman tarkastelua Kouvolan eri päiväkodeissa. Työn tarkoituksena oli selvittää erityisesti vanhempien mielipide uudistuneesta lapsen varhaiskasvatussuunnitelmasta. Lisäksi tutkimuksessa huomioitiin kasvatuskumppanuuden ulottuvuus. Työn avulla pyrittiin antamaan Kouvolan kaupungille näyttöä uudistuksen onnistumisesta sekä saamaan mahdollisia kehittämisideoita.

Opinnäytetyön alussa käsitellään teoriapohjan avulla varhaiskasvatusta, varhaiskasvatussuunnitelmaa, lapsen kehitystä ja kasvatuskumppanuutta. Tämän jälkeen kerrotaan tutkimuksen suorittamisesta ja tuloksista. Opinnäytetyön aineisto on kerätty kyselylomakkeella, joka jaettiin 12 eri päiväkodissa 3–5-vuotiaiden lasten perheille. Kyselylomakkeita jaettiin yhteensä 125, joista palautui 72, jolloin vastausprosentiksi muodostui 57,6 %.

Johtopäätöksenä tutkimuksesta voidaan sanoa, että lapsen hyvinvointiin päiväkodissa vaikuttaa päiväkodin tapahtumista tiedottaminen ja päiväkotikuulumisista kertominen. Vanhemmat kokivat uuden varhaiskasvatussuunnitelman parantavan lapsen hyvinvointia päiväkodissa, ja uudistuksen myötä myös he itse tulevat kuulluksi entistä paremmin.

ABSTRACT

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Kymenlaakso University of Applied Sciences

Social Care

PIRHONEN ELINA &
PITKÄNEN PIPSA

COMPARING THE CHILD'S NEW EARLY
CHILDHOOD EDUCATION PLAN IN DIFFER-
ENT DAY CARE CENTERS IN KOUVOLA

Bachelor's Thesis

34 pages + 12 pages of appendices

Supervisor

Heli Paaso, Senior Lecturer

Commissioned by

City of Kouvola

December 2012

Keywords

educational partnership, early childhood education,
early childhood education plan, child's development,
parents

The present study examined the way in which the early childhood education plan was used in day-care centres in Kouvola. More precisely, the aim of the study was to look into the parents' opinions regarding the renewed education plan. In addition, special attention was paid to the question of educational partnership. The study also hoped to provide the city officials with some concrete information about the success of the new plan as well as ideas for any future developments.

The beginning of the study discusses the theoretical background of early childhood education, early childhood education plan, child's development and educational partnership. This is followed by a report on the research methods and results. The data for the study was collected through questionnaires which were given to the families with children aged 3–5 from 12 day-care centres. All in all, 125 questionnaires were delivered, there were 72 replies, and, thus, the response was 57.6 per cent.

The study showed that keeping the children's homes informed about the daily news and events at the day-care centre has a positive impact on the child's well-being. In the parents' view, the early childhood education plan was also seen to advance their children's welfare at the day-care centre. Moreover, they felt that the new plan allowed their parental voice to be heard even better than earlier.

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO	6
2	VARHAISKASVATUS	7
	2.1 Varhaiskasvatus ja lapsi	7
	2.2 Päivähoitoa eri näkökulmista	8
	2.3 Kasvattajan merkitys päivähoidossa	9
3	VARHAISKASVATUSSUUNNITELMA	10
	3.1 Kunnan varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteet ja sisältö	10
	3.2 Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma	10
	3.3 Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman uudistuminen Kouvolan kaupungissa	11
4	LAPSEN KEHITYS	12
	4.1 3–5-vuotiaan lapsen kehitys	13
	4.2 Lapsen etu ja hyvinvointi	14
5	KASVATUSKUMPPANUUS	15
	5.1 Kasvatuskumppanuuden muodostuminen	15
	5.2 Kasvatuskumppanuuden merkitys	16
	5.3 Kasvatuskumppanuus 3–5-vuotiaiden ikäryhmässä	17
6	TUTKIMUSKYSYMYKSET	17
7	TUTKIMUKSEN SUORITTAMINEN	18
	7.1 Tutkimuksen tarkoitus	18
	7.2 Tutkimushenkilöt	18
	7.3 Kyselylomakkeen laatiminen ja lomakkeen kuvaus	19
	7.4 Kyselyn suorittaminen	19
	7.5 Tutkimusaineiston kuvaus	20
	7.6 Tutkimusaineiston käsittely	21
8	TUTKIMUSTULOKSET	21

8.1 Miten lapsen aikaisempi ja nykyinen varhaiskasvatussuunnitelma eroavat toisistaan?	22
8.2 Miten uusi VASU on vaikuttanut lapsen mielipiteen kuulemiseen päiväkodissa?	23
8.3 Miten uusi VASU on vaikuttanut vanhemman mielipiteen kuulemiseen päiväkodissa?	24
8.4 Miten vanhemmat ovat kokeneet uudistusten vaikutukset kasvatuskumppanuudessa?	25
9 POHDINTA	26
9.1 Päätulokset ja johtopäätökset	26
9.2 Tutkimuksen luotettavuuden arviointi	28
9.3 Opinnäytetyön prosessi	29
9.4 Jatkotutkimusaiheita	31
LIITTEET	
Liite 1. Tutkimuslupa	
Liite 2. Sopimus opinnäytetyöstä Pirhonen	
Liite 3. Sopimus opinnäytetyöstä Pitkänen	
Liite 4. Saatekirje päiväkodeille	
Liite 5. Saatekirje huoltajille	
Liite 6. Kyselylomake + aineiston kuvailevat tiedot	
Liite 7. Korrelaatiotaulukko	

1 JOHDANTO

Vuonna 2003 julkaistu ”Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet” on ollut merkittävässä osassa päivähoitoinstituution muutosta. Siitä on tullut ennen kaikkea pedagoginen instituutio, jonka yksi toimintamuoto on kasvatuksen yksilöllistäminen lapsikohtaisen suunnittelun avulla. (Alasuutari 2010, 19–20.) Tämä on opinnäytetyömme vahva peruste. Koska kasvatuskumppanuutta arvostetaan varhaiskasvatuksessa nykyisin paljon, näkyy sekin teema meidän työssämme.

Lapsen hyvinvoinnin kannalta tärkeää on vanhempien ja kasvattajien välinen yhteistyö. Tätä yhteistyötä on pyritty parantamaan myös Kouvolan kaupungissa tehdyllä uudella varhaiskasvatussuunnitelmalla. Työryhmä on luonut uuden pohjan kaikille Kouvolan kaupungin päiväkodeille, jotta suunnitelma olisi yhtenäinen kaikissa kunnissa. Tutkimuksemme tilaaja haluaa saada selville miten vanhemmat ovat reagoineet varhaiskasvatussuunnitelman muutokseen. Ero vanhan ja uuden välillä on huomattava, joten varmasti tämä tutkimus on varmasti kaupungin varhaiskasvatuksen kehittämisen kannalta oleellinen.

Saimme alustavan tilauksen aiheesta helmikuussa 2011 ja tartuimme siihen heti. Aihe tarkentui palaverissa kaupungin yhteyshenkilön kanssa. Sen jälkeen aloimme työstää suunnitteluseminaria ja perehtyä aiheeseen. Tutkimuksemme tarkoitus on selvittää vanhempien mielipiteitä uuden ja vanhan varhaiskasvatussuunnitelman eroista. Haluamme myös nostaa esille heidän parannusehdotuksiaan: miten tätä uutta versiota voitaisiin edelleen kehittää kaikille sopivaksi työmenetelmäksi. Tuomme esille seikat, joihin vanhemmat ovat suunnitelmassa olleet tyytyväisiä. Toteutimme tutkimuksemme kyselylomakkeilla alkuvuodesta 2012, jonka jälkeen työstimme teoriapohjaa ja analysoimme tutkimustulokset.

Ikäryhmäksi valitsimme 3–5-vuotiaat, koska lapsen varhaiskasvatussuunnitelman olemme olevan tuttu tämän ikäisten vanhemmille. Vanhemmille lapsille suunnitelmaan on yleensä sisällytetty enemmän sisältöä, joten suunnitelman toimivuus on tässä ikäryhmässä tärkeää, jotta kaikki asiat tulevat mainittua. Yläikärajaa meille rajasi se, että yli viisivuotiaille ei tehdä enää varhaiskasvatussuunnitelmaa vaan heille tehdään lapsen esiopetussuunnitelma (LEOPS). Tästä syystä rajauksemme ikäluokkien suhteen tuli aika luonnollisesti. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmasta käytämme jatkossa lyhennettä VASU.

2 VARHAISKASVATUS

Varhaiskasvatuskappaleen alkuun olemme lainanneet valtioneuvoston periaatepäätöstä varhaiskasvatuksen valtakunnallisista linjauksista. Linjauksiin on koottu varhaiskasvatuksen keskeiset periaatteet ja kehittämisen painopisteet. Mielestämme linjauksissa on hyvin kiteytetty varhaiskasvatuksen pääperiaate ja vastuun jakautuminen: *Varhaiskasvatus on osa elinikäistä oppimista. Ensisijainen oikeus ja vastuu lasten kasvatuksesta on lasten vanhemmilla. Yhteiskunnan tehtävänä on tukea vanhempia heidän kasvatustehtävässään. Hoidon, kasvatuksen ja opetuksen tulee muodostaa saumaton kokonaisuus, joka tukee joustavasti jokaisen lapsen yksilöllisiä kehityspiirteitä. Tavoitteena on, että palvelujärjestelmää kehitetään lasten ja perheiden tarpeista lähtien.* Koulutuksemme aikana olemme tiedostaneet moniammatillisen työn merkityksen ja verkostojen tärkeyden. Nämä kaksi asiaa nousevat esiin myös varhaiskasvatuksen valtakunnallisissa linjauksissa: *Linjauksissa painotetaan eri hallintokuntien yhteistyön tärkeyttä lasten ja perheiden varhaiskasvatuspalveluiden järjestelyissä sekä vanhempien ja henkilöstön kasvatuksellista kumppanuutta. Varhaiskasvatuksen linjaukset luovat perustan uudelle valtakunnalliselle varhaiskasvatuksen sisällölliselle ohjausvälineelle, varhaiskasvatussuunnitelmalle.* Tämä linjaus on siis merkityksellinen myös lapsen varhaiskasvatussuunnitelman näkökulmasta. (Valtioneuvoston periaatepäätös varhaiskasvatuksen valtakunnallisista linjauksista 2002, 3.)

2.1 Varhaiskasvatus ja lapsi

Kasvatus on tietoista ja tavoitteellista toimintaa, jonka tarkoituksena on ohjata kasvua, yksilön ominaisuuksien muuttumista ja persoonallisuuden muotoutumista. Kasvatuksen eri tavoitteet, sisällöt ja eri menetelmät eroavat toisistaan. Vanhempien lisäksi kasvatuksesta ovat vastuussa yhteiskuntamme eri instituutiot kuten päivähoito, koulu ja armeija. (Järvinen, Laine & Hellman-Suominen 2009, 18.)

Varhaiskasvatus on pienten lasten kasvattamista. Sen tavoitteena on edistää lasten tasapainoista kasvua, kehitystä, oppimista. Kasvatustyötä tehdään yhdessä vanhempien kanssa. Vanhempien ja kasvattajien yhteistyö on lapsen kannalta erityisen tärkeää. Yhteiskunnan ylläpitämä varhaiskasvatus koostuu hoidon, kasvatuksen ja opetuksen kokonaisuudesta. Hoito varhaiskasvatuksessa muodostaa perustan toiminnalle: hyvin hoidettu lapsi suuntaa kiinnostuksensa ympäristöönsä, ja hänen minäkuvansa voi kehittyä normaalisti. Kasvatus taas määrittellään lapsiin kohdistuvaksi huolenpidoksi; kyse on kokonais-

valtaisesta hyvinvoinnin edistämisestä lapsuudesta aikuisuuteen. Puhuttaessa opetuksesta varhaiskasvatuksessa tulee ottaa huomioon, että lapsi oppii kokonaisvaltaisesti. Lapsi harjoittelee ja oppii erilaisia taitoja jatkuvasti, parhaiten tämä tapahtuu, kun lapsi on aktiivinen ja kiinnostunut ympäristöstään. Varhaiskasvatus on suunnitelmallista ja tavoitteellista vuorovaikutusta, jossa lapsen leikillä on suuri merkitys. Varhaiskasvatusta järjestetään keskeisissä varhaiskasvatuspalveluissa, joita ovat päiväkotitoiminta, perhepäivähoito sekä erilainen avoin toiminta. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2009, 11, 16–18. ; Vesikansa 2011, 113–114.)

2.2 Päivähoitoa eri näkökulmista

Päivähoidolla tarkoitetaan päivähoidosta annetun lain mukaan lapselle järjestettävää hoitoa päiväkotihoidona, perhepäivähoitona, leikkitoimintana tai muuna päivähoitona. Lapsen päivähoito on varhaiskasvatuspalvelu, joka takaa lapsen vanhemmille oikeuden saada lapselleen hoitopaikka ja lapselle oikeuden osallistua varhaiskasvatukseen. Varhaiskasvatuspalvelut toimivat lapsen vanhempia tukevana tahona heidän kasvatustyössään. Kunnan tehtävä on huolehtia, että kunnassa järjestetään päivähoitoa siinä määrin kuin se on tarpeen. Varhaiskasvatuspalveluita tuottavat myös seurakunnat, järjestöt ja yksityiset palveluiden tarjoajat. (Varhaiskasvatus ja päivähoito käsitteinä 2011.)

Päivähoidossa yhdistyy kaksi palvelua: lapsille suunnattu varhaispedagogiikka ja vanhemmille suunnattu sosiaalipalvelu. Näin tarjotaan lapsille hoitoa, kasvatusta ja oppimista sekä vanhemmille mahdollisuus käydä töissä tai opiskella. Päivähoidon vaikutukset yhteiskuntaan ovat myönteisiä, jos sen laatua arvioidaan ja kehitetään säännöllisesti. Laadukkaan varhaiskasvatuksen päivähoidossa takaa monimuotoinen toiminta, joka edellyttää useiden eri tahojen yhteistyötä eli verkostoyhteistyötä. Näitä tahoja ovat muun muassa opetus-, sosiaali-, terveys-, kulttuuri- ja liikuntatoimi sekä seurakunnat, järjestöt, oppilaitokset ja sosiaalialan osaamiskeskukset, joiden kanssa sovitaan yhteistyöstä ja yhteisistä käytännöistä. Näiden käytäntöjen tulee olla lapsen etuja palvelevia. Keskeisenä tavoitteena näille kaikille toimijoille on riskitilanteisiin puuttuminen mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2009, 10. ; Vilén, Vihunen, Vartiainen, Sivén, Neuvonen & Kurvinen 2006, 194.)

2.3 Kasvattajan merkitys päivähoitossa

Kasvattajat tekevät mahdolliseksi aikuisten ja lasten yhteisössä hyvän työilmapiirin, jossa lapset voivat kokea yhteenkuuluvuutta ja osallisuutta. Kasvattajalta edellytetään sitoutumista, herkkyyttä ja kykyä reagoida lapsen tunteisiin ja tarpeisiin. He myös takaavat jatkuvuuden lapsen ystävyyssuhteissa ja hoito- sekä kasvatussuhteissa päiväkodissa. Näiden ihmisten tavoitteena on myös suunnitella ja rakentaa sellainen ympäristö, jossa näkyvät lapsen luonnollinen tapa toimia. Samalla tulee myös muistaa lapsen ja lapsen vanhempien kunnioitus ja kokemus kasvatuskumppanuuden periaatteiden mukaisesti. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2009, 16–17.)

Lasta ajatellen päiväkodin toiminnan suunnittelua tärkeämpää on huomata niin sanotut pedagogiset hetket ja tarttua niihin. Aikuisen ihmettely lapsen kanssa tuo lapselle kyvyn tarttua todellisuuteen ja kiehtovaan ilmiöön. Jotkin asiat kannattaa ottaa huomioon kohteeksi silloin, kun ne sattumalta tapahtuvat ja lapset ottavat sen puheeksi. Esimerkiksi, kun pilvi peittää auringon ja lapsi sanoo, että ”sammui”. Tässä on oiva hetki kasvattajalle ottaa puheeksi erilaiset sääilmiöt ja taivaalla olevien asioiden nimet ja liikkeet. Hetkeen tarttuminen ja valmiin suunnitelman unohtaminen on ammattitaitoa ja lapsen huomion kohteeseen vastaamista. (Kalliala 2008, 261.)

Vanhempien osalta kasvattajan merkitys päiväkodissa on seuraavanlainen. Kasvattaja kohtaa työssään paljon erilaisia ihmisiä ja heidän kaikkien hyväksyminen sellaisina kuin he ovat, luo varmasti haasteen jokapäiväiseen työhön. Kunnioittavaan työotteeseen kuitenkin kuuluu erilaisten kulttuurien ja taustojen hyväksyminen. Tässä hyväksymisessä voi auttaa asiakkaan kuunteleminen. Sen kautta voidaan oppia ymmärtämään ja kunnioittamaan toista ihmistä ja muita perheitä. Samoin toimimalla rehellisesti ja avoimesti osoitetaan toiselle kunnioitusta ja hyväksyntää. Näiden asioiden kautta saadaan luotua luottamuksellinen vuorovaikutussuhde koko perheeseen, mikä edesauttaa myös päivittäisten asioiden kertomista lapsen tuonti- ja hakutilanteissa. Luottamus rakentuu, kun vanhemmille tulee sellainen kokemus, että he voivat vaikuttaa lapsen päivähoitoon. Vanhempien toiveiden ja ajatusten huomiointi antaa myös vanhemmille kokemuksen siitä, että he ovat aktiivisesti mukana lapsen kasvun ja kehityksen tukemisessa. (Kaskela & Kekkonen 2006, 34–36.)

3 VARHAISKASVATUSSUUNNITELMA

3.1 Kunnan varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteet ja sisältö

Kunnan VASU on väline, jonka avulla ohjataan ja kehitetään varhaiskasvatusta aktiivisesti ja tavoitteellisesti. Valtakunnallinen VASU muokataan vastaamaan kunnan tai kaupungin omia tarpeita ja kaupungin yhteisten pohdintojen jälkeen VASUsta muokataan yksikön oma VASU. Siinä voidaan painottaa joitakin alueen erityispiirteitä tai kiinnostuksen kohteita, kuten hyviä liikuntamahdollisuuksia. Tässä kaikessa suunnittelussa ja laatimisessa tarvitaan moniammatillista yhteistyötä eri toimijoiden kesken. VASU sisältää kunnan varhaiskasvatuksen keskeiset linjaukset ja strategiat. Siinä on myös yhteys esiopetussuunnitelmaan. Suunnitelmaan kirjataan sekä kunnan varhaiskasvatuksen arvot, toiminta-ajatus että tavoitteet. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2009, 9., Kunnan varhaiskasvatussuunnitelma.)

Keskeinen osa VASUa on toiminnan kuvaus, ja toiminnan toteutus sekä sen takana olevien yhteistyötahojen kuvaaminen. Suunnitelmassa on myös mukana kuvaus erityisen tuen tarpeen järjestämisestä sekä eri kieli- ja kulttuuritaustaisten lasten huomioimisesta varhaiskasvatuksessa. Tärkeä osa suunnitelmaa on myös yhteistyö vanhempien kanssa, miten kasvatuskumppanuutta toteutettaisiin. (Kunnan varhaiskasvatussuunnitelma.)

Kunta-VASU tehdään, jotta voidaan tarkkailla asetettujen tavoitteiden saavuttamista ja tunnistetaan kunnan sekä yksikön vahvuudet. Lisäksi nostetaan esille kehittämistarpeet. Arviointiin ja laadunhallintaan osallistuvat henkilöstö, vanhemmat, lapset sekä yhteistyötahot. (Kunnan varhaiskasvatussuunnitelma.)

3.2 Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma

Jokaisella päiväkodissa olevalle lapselle laaditaan yksilöllinen VASU, jonka kasvattaja tekee yhdessä vanhempien kanssa. Lapsen VASU arvioidaan säännöllisesti. Lapsen VASUn tarkoituksena on lapsen yksilöllisyyden ja vanhempien toiveiden huomioon otto päivittäisessä toiminnassa. Suunnitelman avulla koko henkilökunta voi toimia samojen tavoitteiden mukaisesti ja johdonmukaisesti tiedostaen lapsen yksilölliset tarpeet. Henkilökunnan tehtävänä on havainnoida lasta ja tuoda huomionsa toiminnan suunnittelussa tietoon. Lapsi voi myös itse osallistua VASUnsa tekoon vanhempien ja kasvattajien yh-

dessä sopimalla tavalla. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2009, 32–33 ; Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 2000/812.)

Lapsen VASUn tarkoituksena on turvata lapsen yksilöllinen kasvatusta, opetus ja huolenpito päivähoitossa. Edellytyksenä tälle on se, että lapsen ääni tulee kuuluviin häntä koskevista asioista. Koska lapsi ei osaa kertoa omaa mielipidettään, on lapsen vanhemmilla vastuu lasta koskevista päätöksistä. Koska lapsen elämässä on useimmiten myös muita aikuisia, vaikuttavat he omalla toiminnallaan lapsen hyvinvointiin Päiväkodissa tämä tarkoittaa kasvattajia. Onnistuneeseen ja lasta huomioivaan varhaiskasvatustyöhön tarvitaan vanhempien ja kasvattajien yhteistyötä. (Kokkonen & Komulainen 2010, 12.)

Lapsen VASUn pääperiaatteet voidaan jakaa kolmeen osaan: ensimmäinen on lapsen yksilöllisyyden, taitojen, valmiuksien ja osaamisalueiden havainnointi ja huomiointi. Toinen käsittelee kasvatuskumppanuutta vanhempien kanssa ja kolmas koskee kasvattajayhteisön pedagogista toimintaa sekä sen arviointia ja seuranta. (Valli 2010, 5.)

3.3 Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman uudistuminen Kouvolan kaupungissa

Kymenlaaksossa tapahtui suuri kuntauudistus vuonna 2009. Suur-Kouvolaksi yhdistyivät vanha Kouvola, Kuusankoski, Valkeala, Jaala, Elimäki ja Anjalankoski. Yhdistymisen jälkeen vuoden 2011 tammikuussa valmistui Kouvolan kaupungin yksi yhtenäinen lapsen VASU varhaiskasvatuksen työryhmän toteuttamana. Tässä apuna ja kommentoijina olivat läheiset yhteistyötahot. Suunnitelma otettiin käyttöön päiväkodeissa pääosin syksyllä 2011. (Tietoa Kouvolasta 2012 ; Kuusisto 2012 ; Nikkanen 2011.)

Kouvolan uusi yhtenäinen lapsen VASU on ulkonäöltään melko pelkistetty. Se sisältää kolme sivua, ja yhdellä sivulla on aina yksi kysymys tai aihe. Aiheet ovat: 1. Yhteinen näkemys lapsen vahvuuksista ja tarpeista. 2. Näin toimimme yhdessä edistääksemme lapsen vahvuuksia ja auttaaksemme lasta. 3. Muusta yhteistyöstä sopiminen: mitä odotamme toisiltamme puolin ja toisin? Lisäksi suunnitelman ensimmäiselle sivulle tulee päiväkodin/perhepäivähoitopaikan nimi, lapsen nimi ja syntymäaika. Viimeiselle sivulle merkitään seuraava keskustelu-aika ja allekirjoitukset.

Uuden lapsen VASUn suurin muutos on sen kysymysten avoimuus. Vanhoissa lapsen varhaiskasvatussuunnitelmissa oli yksityiskohtaisia täsmäkysymyksiä ja lokerot eri toi-

mintojen kuvaamiselle. Uudessa lapsen VASUssa asiat käsitellään suurpiirteisesti keskustelemalla ja asiat kootaan yhteen tilavalle sivulle.

Vanhat kuntien omat lapsen VASUt olivat pitkiä, monisivuisia ja yksityiskohtaisia. Osa niistä oli myös persoonallisia, koska niihin oli varattu tila lapsen omalle kuvalle tai piirustukselle. Esimerkiksi Anjalankoskella VASU oli kovin lomakemainen, ”rasti ruutuun”-menetelmällä täytettävä suunnitelma. Lomake ei antanut kovin syväluotaavaa kuvaa lapsesta. Sen sijaan Valkealan VASU oli pirteä ja antoi mahdollisuuden vanhemmille kirjoittaa vapaasti lapsesta eri aihealueiden mukaan. Huomasimme tässä paljon samoja piirteitä uuden VASUn kanssa, tosin uusi on vieläkin pelkistetympi.

4 LAPSEN KEHITYS

Nykyinen lapsikäsitys eli käsitys lapsesta ja lapsen olemuksesta perustuu holistiseen ihmiskäsitykseen: lapsi nähdään kokonaisvaltaisena psyykkisenä, fyysisenä ja sosiaalisena yksilönä. Näiden eri alueiden kehittymiseen lapsi tarvitsee aikuista, joka näkee hänen yksilölliset tarpeensa, kehitystasonsa ja persoonallisuutensa. Kun kasvattajalla on kyky aistia tällaisia asioita, auttaa se myös ryhmän hallinnassa, mikä on lasten kanssa työskentelevälle tärkeä taito. Jos kasvattaja on lapsiryhmän kanssa epävarma ja pelkää epäonnistuvansa, tilanne usein myös leviää ja lasten huomion saaminen ja tilanteen haltuunotto vaikeutuvat. Ryhmän hallintaan, lapsen piirteiden tunnistamiseen ja niiden tukemiseen kasvattaja kykenee vain, jos hän tuntee omat vuorovaikutustaitonsa, oppimiskäsityksensä ja kasvatustyylin. (Järvinen 2009, 37–38 ; Koivunen 2009, 71, 122.)

Ihmisen kehityksen osa-alueet, fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen, ovat yhteydessä toisiinsa, eikä mikään osa-alue kehity muista riippumatta. Fyysinen kehitys sisältää motoriikan kehityksen, jossa on kolme päälinjaa: lihasten säätely kehittyy sekä kefalokaudaalisesti eli päästä jalkoihin että proksimodistaalisesti eli keskeltä äärialueille. Lisäksi kehitys etenee kokonaisvaltaisista liikkeistä eriytyneisiin liikkeisiin. Psyykinen osa-alue pitää sisällään kognitiivisuuden ja emotionaalisuuden. Jokaisella ihmisellä on tunteet eli emotiot ja kognitiivinen eli tiedollinen puoli. Moraali ja empatia kuuluvat puolestaan sosiaaliseen kehitykseen. Lapsen sosiaalisen kehityksen lähtökohtana on lapsen varhainen vuorovaikutus vanhempiin. Lapsi ja hänen kehityksensä ovat kokonaisvaltaisia: mikä tahansa kehoa, mieltä, ajattelua, tunteita, elämäntilannetta ja ihmissuhteita koskeva asia vaikuttaa aina kaikkiin lapsen osa-alueisiin. Esimerkiksi jos lapsella on paha mieli, voi vatsaan koskea. (Järvinen 2009, 45–54 ; Koivunen 2009, 139.)

4.1 3–5-vuotiaan lapsen kehitys

Fyysisestä kasvusta ja kehityksestä puhuttaessa 3–5-vuotiaat lapset luokitellaan kuuluvan leikki-ikäisiin. Leikki-ikä jaotellaan vielä kahteen osaan: varhaiseen ja myöhäiseen leikki-ikään. Leikin kautta lapsen motoriset taidot kehittyvät huomaamatta, mutta lapsi harjoittelee myös erilaisia uusia taitoja itsekseen. Tähän ei välttämättä tarvita leikkiä avuksi. Esimerkkejä lapsen motorisista taidoista ovat tällä ikäkaudella muun muassa seuraavat: kolmevuotias osaa napittaa paidan, hyppiä molemmilla jaloilla ja kävellä portaat vuoriaskelin. Neljävuotias kävelee portaat alas vuoroaskelin ja hyppii yhdellä jalalla. Viisivuotias puolestaan osaa ajaa kaksipyöräisellä polkupyörällä. Tämän lisäksi tasapaino näkyy haluna kiipeillä esimerkiksi puissa. Viisivuotiailla on jo kaikki motorisen kehityksen valmiudet. 3–5-vuotiaan hienomotoriset taidot kehittyvät muun muassa piirtämisen kautta. Iän karttuessa yksityiskohdat, esimerkiksi ihmishahmoa piirrettäessä, lisääntyvät. (Vilén ym. 2006, 133, 138–142.)

Kognitiivisen kehityksen kannalta on tärkeää, että lapsella on riittävän virikkeellinen ympäristö. Se takaa sen, että lapsi oppii uusia tietoja ja taitoja. Monet lapselle merkitykselliset herkkyyks kaudet sijoittuvat lapsen ensimmäisiin vuosiin. Ne ovat myös kriittisimmät. Lapsella on luonnostaan kyky ihmetellä erilaisia asioita ja kysellä vastauksia askarruttaviin asioihin. Intensiivisillään kyselykausi on lapsen ollessa noin neljävuotias. Vanhemman tulisi jaksaa olla innostunut lapsen kysymyksistä ja suhtautua kyselykauteen positiivisesti. Lapsen kysymykset pakottavat vanhemmat miettimään miten joskus hankaliinkin kysymykseen tulee vastata. Ei kannata miettiä liian kauan, koska uusia kysymyksiä saattaa tulla kymmeniä kerrallaan. (Vilén ym. 2006, 144–146. ; Janouch, 2007, 545.)

Lapsen kielellinen kehitys tällä ikäkaudella kehittyy muun muassa seuraavasti: kolmevuotias oppii noin kymmenen uutta sanaa päivässä ja käyttää kolmesta viiteen sanaan olevia lauseita. Lisäksi kolmevuotias osaa jo vertailla esineitä, kuten: kumpi palloista on isompi kuin toinen. Kolmevuotias osaa jo keskittyä hieman pidempään, mutta tarvitsee kuitenkin aikuisen tukea. Nelivuotias sen sijaan käyttää viidestä kuuteen sanaan olevia lauseita, ja niin sanottu kyselykausi sijoittuu tähän ikävuoteen. Lapsi käyttää leikeissä mielikuvitusta monipuolisesti ja opettelee laskemaan. Viisivuotias kertoo puolestaan tarinoita niin, että kuulija pystyy seuraamaan tarinaa. Lisäksi hän puhuu sujuvasti ja hallitsee vaikeat äänneet, kuten r-äänneen. Hän pystyy muistamaan kolmiosaisia ohjeita ja osaa yksinkertaisia laskuja. Kolmivuotias taivuttaa verbejä ja vääntelee sanoja usein väärin,

lasta ei kuitenkaan pidä huomauttaa virheellisestä sanasta eikä aikuisen pidä matkia lapsen puhetyyliä. Jos lapsi esimerkiksi sanoo ”luketaanko kirjaa?” voi vanhempi vastata ”luetaan vaan”. Älä siis korosta, että hän teki virheen, mutta puhu itse oikein. Tätä kautta lapsi oppii vähitellen miten sanat sanotaan oikein. (Vilén ym. 2006, 144–146 ; Janouch, 2007, 542.)

Persoonallisuuden kehittyessä lapsi huomaa, mitä häneltä odotetaan ja mihin hän pystyy. Samalla hän luo kuvaa omasta itsestään. Kolme- ja neljävuotiaat lapset elävät kertovan minän vaihetta. Tarinoiden kertominen on lapselle harjoittelua: hän harjoittelee omaksi itsekseen tuleamista sekä mielikuvan luomista maailmasta. Aikuisen tehtävänä on kuunnella lasta ja olla läsnä lapsen kertoessa tarinoita. Tämä tukee lapsen persoonan kehitystä. (Vilén ym. 2006, 148, 155.)

Lapsen sosiaalisella kehityksellä tarkoitetaan muun muassa vuorovaikutustaitoja ja kykyä toimia ryhmässä. Sosiaalinen kehitys ja persoonallisuuden kehitys kulkevat rinnakkain. Lapsen sosiaaliseen kehitykseen vaikuttavat ensisijaisesti vanhemmat. Omit mallit ja kiintymyssuhde vaikuttavat siihen, miten lapsi hahmottaa itseään muiden kanssa ja miten hän oppii sosiaalisia taitoja. Yksinäiset lapset ovat onnettomia ja vaikka lapsi viihtyisi yksinkin, on kuitenkin sosiaalisen kehittymisen kannalta lapselle tarpeellista löytää oma ryhmä. Vanhemmilta opitaan arvoja ja asenteita, jotka vaikuttavat siihen, miten lapsi kohtaa muut ihmiset. Kun lapsi alkaa harjoitella sosiaalisia taitoja samanikäisten seurassa, hän kokeilee, mitkä vanhemmilta opitut taidot toimivat myös kodin ulkopuolella esimerkiksi päiväkodissa, kerhoissa ja harrastuksissa. Yhteiskunnan ja kulttuurin vaikutukset välittyvät lapseen juurikin näiden väylien kautta. Ikätoverit ovat välttämättömiä myös lapsen sukupuoli-identiteetin kehittymisen kannalta. (Vilén ym. 2006, 156–157 ; Sinkkonen 2008, 273.)

4.2 Lapsen etu ja hyvinvointi

Lapsen etu on mainittu YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksessa, ja se onkin sopimuksen johtava periaate. Lapsen etu toteutuu, kun lapsen fyysisestä ja emotionaalisesta turvallisuudesta huolehditaan. Päivähoidossa lapsen edun toteutumisesta voidaan arvioida muun muassa seuraavien asioiden avulla: turvataanko lapselle tasapainoinen kehitys ja hyvinvointi, onko lapsella läheiset ja jatkuvat ihmissuhteet sekä mahdollisuus saada ymmärrystä ja hellyyttä, huomioidaanko ikä ja kehitystaso valvonnassa ja huolenpidossa, onko

lapsella turvallinen kasvuympäristö sekä ruumiillinen koskemattomuus. (Koivunen 2009, 31–32.)

Lapsen etua ja hyvinvointia edistää lapsilähtöinen kasvatus, joka on tietoista ja huomioi lapsen yksilölliset tarpeet, kokemukset, kehitystason, kiinnostuksen ja mielenkiinnon kohteet. Nämä kaikki heijastuvat kasvatukselliseen ja lapsilähtöiseen toimintaan. Lapsilähtöisessä kasvatuksessa on monia etuja. Sen on todettu edistävän lapsen sopeutumista yhteiskuntaan, sekä kohottavan itsetuntoa ja sen kautta suoriutumista myöhemmin koulussa. Lapsilähtöisessä kasvatuksessa on kyse pääasiassa ajattelutavasta ja asennoitumisesta lapseen. (Järvinen ym. 2009, 36–37.)

5 KASVATUSKUMPPANUUS

Kasvatuskumppanuudella tarkoitetaan vanhempien ja kasvattajien yhteistä sitoutumista lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukemiseksi (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2009, 31). Aiemmin on puhuttu kasvattajien ja vanhempien välisestä yhteistyöstä, mutta nykyisin ohjeistetaan käyttämään termiä kasvatuskumppanuus. Termiä ei käytetä vain Suomessa, vaan se on omaksuttu myös muissa maissa. Kasvatuskumppanuudessa vanhemmat ja kasvattajat tuodaan lähelle toisiaan eli koti ja päivähoito yhdistyvät. Koska päivähoiton kasvattajat osallistuvat lapsen päivittäiseen kasvatukseen ja hoitoon, on vanhemmilla mahdollisuus jakaa kasvatustuutaan kasvattajien kanssa. Tämä luo mahdollisuuden kasvatuskumppanuudelle. (Tähtinen 2011, 22 ; Kaskela & Kekkonen 2007, 20.)

Aikaisemmin päiväkodit ja koulut ovat olleet omalla reviirillään asiantuntijoita ja vanhempien asema on jäänyt vähäiseksi. Vanhempien mukana oloa lapsensa asioissa alettiin painottaa 1980-luvun lopulla, tällöin myös vanhemmat alkoivat vaatia enemmän valtaa kasvatuksellisissa päätöksissä. (Karila 2006, 92.)

5.1 Kasvatuskumppanuuden muodostuminen

Kasvatuskumppanuus muodostuu tutustumisesta, kuulemisesta, dialogisuudesta ja kunnioituksesta. Näistä asioista yhdessä muodostuu keskinäinen luottamus. Tutustumisella aloitetaan perheen ja hoitopaikan yhteinen matka lapsen kasvatuksessa. Lapsen aloittaessa päivähoitossa aloituskeskustelun avulla annetaan perheelle tilaisuus keskustella mieltä askarruttavista asioista. Työntekijällä on myös mahdollisuus tutustua perheeseen ja lap-

seen, jotta lapsi ja perhe tulisivat tutuiksi ennen päivähoiton aloittamista. Aloituskeskustelun jälkeen vanhemmilla on aikaa valmistella lasta päivähoitoon. Esimerkiksi tutustuminen päiväkodissa helpottaa lapsen siirtymistä kodista hoitopaikkaan. (Kaskela & Kekkonen 2006, 41–43.)

Tutustuminen tulisi olla aina dialoginen tapahtuma, jossa molemmat osapuolet saavat sanotuksi kaikki mieltä askarruttavat asiat. Kuunteleminen ei onnistu kireässä ja jännittyneessä tilanteessa. Työntekijän on tärkeää saada vanhemmat rentoutumaan ja tekemään tilanteesta niin sanotusti epävirallinen. Näin kaikilla olisi turvallinen ja positiivinen olo. Kuulluksi tuleminen on monelle eheyttävä kokemus, ja kun luottavainen ilmapiiri on luotu kodin ja päiväkodin välille, myös negatiivisista asioista voidaan puhua rakentavasti ja hyvässä hengessä. (Kaskela & Kekkonen 2006, 32–33.)

5.2 Kasvatuskumppanuuden merkitys

Keskeisiä käsitteitä kasvatuskumppanuudessa ovat muun muassa kasvatuksen arvopäämäärät, hyvän kasvatuksen menetelmät, hyvä lapsuus ja vanhemmuuden sekä perheen tehtävät. Vanhemmilla ja kasvattajilla on joskus eri käsitykset näistä käsitteistä, mikä saattaa johtua erilaisista arvoista tai erilaisesta elämän historiasta. Kuitenkin yhdeksi keskeiseksi ehdoksi kasvatuskumppanuudelle on muodostunut kumppanuusosapuolen kunnioittaminen. (Karila 2006, 95.)

Varhaiskasvatuksessa asiakkaana on sekä lapsi että hänen perheensä. Kasvatuskumppanuus nähdään keinona tehdä laadukasta varhaiskasvatusta. Kasvatuskumppanuus korostaa erityisesti ympäristöjen välistä yhteistyötä, sillä vanhemmilla ja varhaiskasvatuksen ammattilaisilla on tietoa lapsesta ja sitä kautta muodostetaan yhteiset toimintalinjat kasvatukseen lapsen eduksi. (Järvinen 2009, 118.)

Kasvatuskumppanuus siis lähtee lapsen tarpeista, jolloin lapsen etu ja oikeudet ovat pohjana varhaiskasvatuksen toiminnalle. Kasvatuskumppanuudessa on kysymys vanhempien ja henkilöstön asennoitumisesta yhteiseen kasvatustehtävään. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2009, 31.)

5.3 Kasvatuskumppanuus 3–5-vuotiaiden ikäryhmässä

Yhtenä mahdollisuutena on nähdä lapsuus kodin ja varhaiskasvatuksen tarjoamina mahdollisuuksina, jossa lapsen ja perheet voivat suhteellisen pitkän ajanjakson ajan elää yhdessä luottamuksen ilmapiirissä. Kasvatuskumppanuuden sitominen varhaiseen pedagogiikkaan tarkoittaa esimerkiksi sitä, että vanhemmille kerrotaan, miten he voivat kotona tukea lapsen eri kehityksen osa-alueita ja vaiheita, kuten kielen kehittymistä. Kumppanuus siis on usein vanhempien ohjaamista ja neuvomista. (Kekkonen 2012, 41–42 ; Kalliala 2012, 94.)

Koska lapsen kehitys sijoittuu ensimmäisiin vuosiin, on tärkeää, että vanhemmat ja kasvattajat tekevät yhdessä töitä lapsen taitojen oppimisen kanssa. Kasvattajat ja vanhemmat vastavuoroisesti antavat ja vastaanottavat tietoa lapsen päivittäisistä asioista sekä hoidossa että kotona. Yhteisesti siis annetaan ja jaetaan tietoja lapsen tavoista havainnoida ja toimia esimerkiksi leikin aikana. Kumppanuuden ansioista päiväkodissakin tullaan tietoiseksi lapsen taidoista, joita hän on oppinut kotona. Näin ollen lasta voidaan tukea tärkeiden asioiden oppimisessa, kun lapsi on herkimmillään oppimaan. (Vilén ym. 2006, 144–146 ; Kekkonen 2012, 43.)

6 TUTKIMUSKYSYMYKSET

Tutkimuksemme tarkoituksena oli selvittää vanhempien mielipiteitä uuden ja vanhan varhaiskasvatussuunnitelman eroista, ja tarkastella uuden VASUn vaikutuksia päiväkotien varhaiskasvatuksen kehittymiseen. Opinnäytetyössämme koimme tärkeäksi selvittää myös kasvatuskumppanuuden tilannetta Kouvolan kaupungissa.

Analysoimme vastauksia seuraavasti: tutkimuskysymykseen 1 selvitetään vastausta kyselylomakkeen kysymyksissä kahdeksan ja yhdeksän, joissa listataan lapsen VASUn eroavaisuuksia ja selvitetään, onko uuden VASU:n ulkonäkö selkeämpi kuin edellisen. Tutkimuskysymyksiä 2 ja 3 selvitetään kyselylomakkeen kysymyksissä seitsemän: ”Uusi VASU on edistänyt lapseni hyvinvointia päiväkodissa.” Viimeisen tutkimuskysymyksen aineisto tulee esille lomakkeen kysymyksissä viisi ”Minulle kerrotaan lapseni päiväkotikuulumisia” ja kuusi ”Minulle tiedotetaan päiväkodin tapahtumista”.

Tutkimuskysymyksemme ovat seuraavat:

1. Miten lapsen aikaisempi ja nykyinen varhaiskasvatussuunnitelma eroavat toisistaan?
2. Miten uusi VASU on vaikuttanut lapsen mielipiteen kuulemiseen päiväkodissa?
3. Miten uusi VASU on vaikuttanut vanhemman mielipiteen kuulemiseen päiväkodissa?
4. Miten vanhemmat ovat kokeneet uudistusten vaikutukset kasvatuskumppanuudessa?

7 TUTKIMUKSEN SUORITTAMINEN

7.1 Tutkimuksen tarkoitus

Opinnäytetyöllämme voimme saada luotettavaa tietoa siitä, miten uusi lapsen VASU on onnistunut parantamaan muun muassa vanhempien ja päiväkodin yhteistyötä ja lapsen kokonaisvaltaista kehitystä. Saamiamme tietoja voidaan käyttää mahdollisten parannusten tekemiseen, jos huonoja puolia on selkeästi havaittavissa, tai myönteisen palautteen antamiseen, jos vanhempien vastauksista nousee esille erityisen hyviä huomioita.

7.2 Tutkimushenkilöt

Tutkimuksemme kohteena olivat valittujen 12 päiväkodin 3-5-vuotiaiden lasten vanhemmat, joille kyselylomake jaettiin. Yhteensä 72 vanhempaa vastasi kyselyyn. Vastanneista 65 eli 90,3 prosenttia oli naisia ja 7 eli 9,7 prosenttia miehiä. Tutkimuksen teimme seuraavissa päiväkodeissa: Kielo, Ruusu, Auringonkukka, Tulppaani, Valkovuokko, Pioni, Päivänkakkara, Lumme, Lilja, Orvokki ja Lupiini. Päiväkotien nimet on tutkimukseen muutettu. Yhdistimme kahden päiväkodin tulokset, koska ne ovat samaa yksikköä ja heidän vastaukset saimme yhdessä nipussa takaisin. Olemme koonneet lomakkeiden palautus- ja prosenttimäärät taulukkoon 1. Tutkimuksen päiväkodit on valittu nykyisen Kouvolan vanhoista kunnista: Kouvola, Kuusankoski, Valkeala, Jaala, Elimäki ja Anjalankoski. Päiväkodit jakautuivat kunnittain seuraavasti: Kouvola oli kolme päiväkotia, Kuusankoskelta kaksi päiväkotia, Valkealasta kolme päiväkotia, Jaalasta kaksi päiväkotia, Elimäeltä yksi päiväkoti ja Anjalankoskelta yksi päiväkoti.

7.3 Kyselylomakkeen laatiminen ja lomakkeen kuvaus

Kyselylomakkeessa (ks. liite 6) pyrimme huomioimaan mahdollisimman hyvin tutkimuskysymyksemme, jotta vastaukset olisivat mahdollisimman hyödyllisiä ja kattavia työmme kannalta. Ensimmäisen version teimme aloitusseminaariin, jossa saimme vinkkejä ja apuja lomakkeen parantelua ja muokkausta varten. Teimme kyselylomakkeen alkuun osion, jossa selvitettiin vastaajien taustatiedot: sukupuoli, ikä, koulutusaste, lasten lukumäärä ja 3–5-vuotiaiden lasten määrä. Kysymyksemme olivat monivalintakysymyksiä lukuun ottamatta viimeistä avointa kysymystä, johon vastaaja sai antaa ruusuja ja risuja varhaiskasvatussuunnitelmaan liittyen.

7.4 Kyselyn suorittaminen

Kyselylomakkeet olivat pienissä kirjekuorissa, joihin laitettiin mukaan saatekirje huoltajille (ks. liite 5). Saatekirjeessä oli tärkeää tietoa tutkimuksesta. Kerroimme palautuspäämäärän, tutkimuksen tarkoituksen ja mahdollisia kysymyksiä varten yhteystietomme. Halusimme mahdollisimman suuren vastausprosentin, joten teimme kyselystä myös sähköisen version Zef-ohjelmalla ja saatekirjeeseen laitoimme internet-osoitteen, jolla vanhemmat pääsisivät halutessaan vastaamaan sähköiseen versioon.

Kysyimme sähköpostitse päiväkotien johtajilta, kuinka monta 3–5-vuotiaasta lasta heillä on päiväkodissa. Saamamme tiedon perusteella laskimme tarvittavan määrän lomakkeita jaettavaksi joka kolmannelle vanhemmalle. Osassa päiväkodeista sovellettiin lapsiryhmää, jolle kyselyt jaettiin: esimerkiksi jos päiväkodissa oli 2–4-vuotiaiden ryhmä heille jaettiin lomakkeet, tai jos ryhmässä oli vanhempia, jotka eivät puhuneet suomea, heille lomaketta ei jaettu. Esimerkiksi yhdessä päiväkodissa oli maahanmuuttajalapsia, joiden vanhempien kielitaito ei olisi riittänyt vastaamiseen, joten joustimme tässä tapauksessa ja lomakkeet jaettiin suomea tarpeeksi osaaville vanhemmille. Jotta tutkimus olisi mahdollisimman luotettava, ohjeistimme henkilökuntaa jakamaan lomakkeet joka kolmannelle vanhemmalle, koska henkilökunta tiesi, ketkä lapsista osuisivat oikeaan ikäryhmään. Annoimme ohjeeksi henkilökunnalle, että samassa ryhmässä oleville sisaruksille voi antaa vain yhden lomakkeen.

Kaikki päiväkotiin tarkoitettut kyselylomakkeet vietiin isossa kirjekuoressa, johon ne oli helppo kerätä takaisin vanhemmilta ja jossa ne saattoi ottaa mukaan hakupäivänä. Konkreettisesti veimme kyselylomakkeet päiväkoteihin 31.1.2012 autolla ja haimme ne

14.3.2012. Oman auton käyttäminen oli kaikista helpoin tapa toimittaa ja hakea kyselyt, koska alue oli niin laaja ja postittaminen olisi tullut liian kalliiksi. Lisäksi varmistimme tällä, että päiväkodin henkilökunta sai tarvittavan ohjeistuksen ja pääsimme vastaamaan henkilökohtaisesti esille nousseisiin kysymyksiin. Jaoimme lomakkeita päiväkoteihin yhteensä 125 kappaletta, joista takaisin saimme 72, vastausprosenttimme oli 57,6 %. Suurista odotuksista huolimatta sähköiseen kyselyyn ei tullut vastauksia. Tämän huomattamme varmistimme vielä, että saatekirjeessä antamamme internetosoite varmasti toimii. Vanhemmat eivät myöskään kommentoineet paperiversioihin, ettei internetosoite toiminut, joten vastaamattomuus johtuu jostakin muusta. Koska olisimme halunneet vastausprosentista paremman, lähetimme päiväkoteihin sähköpostitse kirjeen, jossa kerroimme henkilökunnalle, että voimme vielä ottaa vastaan myöhässä palautettuja lomakkeita. Sähköpostin liitteenä laitoimme heille ilmoitustaululle laitettavan tiedotteen, jotta tämä tieto menisi myös vanhemmille. Päiväkodeista ei kuitenkaan reagoitu tähän sähköpostiin, joten tyydyimme saatuihin vastauksiin.

Taulukko 1. Palautetut lomakkeet lukumäärillä ja prosentteina päiväkodeittain.

Päiväkoti	Palautetut lukumäärinä	Palautetut prosentteina
Kielo	8/15	11,1
Ruusku	6/12	8,3
Auringonkukka	10/15	13,9
Tulppaani	11/18	15,3
Valkovuokko	4/7	5,6
Pioni	4/5	5,6
Päivänkakkara	5/12	6,9
Lumme	14/17	19,4
Lilja	3/6	4,2
Orvokki	6/11	8,3
Lupiini	1/7	1,4

7.5 Tutkimusaineiston kuvaus

Vastaajien ikäjakauma oli 24–52-vuotta. Jaoimme vastaajat seitsemään ikäluokkaan ja suurin osa vastaajista sijoittui 26–45 ikävuoden välille. Sitä nuorempia tai vanhempia vastaajia oli vain neljä henkilöä. Vastaajista 41,7 prosentilla korkein koulutustausta oli toisen asteen koulutus. Seuraavaksi yleisin koulutustausta oli opistoaste. Lisäksi korkea-

koulu- ja yliopistotaustaisia vastaajia oli noin kolmasosa. Vain peruskoulun käyneitä vastaajia oli 4,2 prosenttia. Useimmissa (65,3 %) tutkimukseen vastanneista perheistä vain yksi lapsi on päivähoitossa. Puolestaan noin joka kolmannessa perheessä hoidossa on kaksi lasta ja kolmea lasta hoitoon vie vain yksi vastanneista perheistä. Tutkimuksesamme olimme erityisen kiinnostuneita 3–5-vuotiaiden lasten ikäryhmästä. Tähän ikäryhmään kuuluvilla perheillä yksi 3–5-vuotias lapsi oli 80,6 %:lla. Kaksi 3–5-vuotiasta lasta oli 19,4 %:lla perheistä.

7.6 Tutkimusaineiston käsittely

Syötimme kyselylomakkeilla saadut tiedot SPSS 18 -ohjelmaan. Tämän jälkeen teimme korrelaatiotestejä eri muuttujien välillä. Suoraa ja lineaarista yhteyttä kahden muuttujan välillä kutsutaan korrelaatioksi (Metsämuuronen 2000a, 56). Teimme myös summamuuttujia kyselylomakkeen kysymyksistä, joissa oli useita vastauskohtia, nämä kysymykset olivat lomakkeen kysymykset 5, 6, 7 ja 9. Apuna käytimme Jari Metsämuurosen teosta ”SPSS aloittelevan tutkijan käytössä”. Lopuksi vielä standardoimme nämä summamuuttujat. Tulostimme saamamme tiedot ja teimme tulosteesta yhtenäisen korrelaatiomatriisin, josta etsimme korrelaatiot ja P-arvot. Matriisi on symmetrinen, joten sen toinen puoli jätettiin huomioimatta (Metsämuuronen 2000b, 46). Teimme isosta matriisista Excel-ohjelmalla version, jonka laitoimme työn liitteeksi. Teimme kyselylomakepohjaan aineiston kuvailevat tiedot eli vastauksien lukumäärän ja prosenttiosuuden jokaisesta kysymyksestä. Luvut ovat kyselylomakkeessa kysymysten rinnalla, joten niitä on helppo havainnoida ja analysoida.

8 TUTKIMUSTULOKSET

Taulukossa 2. näkyvät kaikkien tulkittujen summamuuttujien väliset korrelaatiot (Pearson). Seuraavassa keskitymme kysymyksistä 5, 6 ja 7 tehtyihin summamuuttujien välisiin korrelaatioihin. Tutkittujen muuttujien korrelaatiot osoittivat, että päiväkotikuulumisien kertominen oli yhteydessä päiväkodin tapahtumista kertomisen kanssa melko merkittävästi (.25, $p < .05$). Myös lapsen hyvinvointi kysymys korreloi päiväkotikuulumisia käsittelevän kysymyksen kanssa melko merkittävästi (.27, $p < .05$). Päiväkodin tapahtumista tiedottaminen korreloi myös melko merkittävästi lapsen hyvinvointia käsittelevän kysymyksen kanssa (.24, $p < .05$). Sen sijaan päiväkotikuulumisia käsittelevän kysymyksen ja uuden varhaiskasvatussuunnitelman eroa vanhasta käsittelevän kysymyksen välillä ei ole yhteyttä. Päiväkodin tapahtumista tiedottaminen ja lapsen hyvinvointi eivät korreloi var-

haiskasvatussuunnitelmien eron kanssa. Taulukosta on havaittavissa kunkin summamuuttujan korrelaatiot keskenään ja tästä näemme myös, että muuttujan korrelaatio itsensä kanssa on yksi. Kysymyksestä yhdeksän tehdyn summamuuttujan jätämme jatkossa huomioimatta, koska se ei korreloi muiden summamuuttujien kanssa (ks. taulukko 2.).

Taulukko 2. Korrelaatiot summamuuttujista.

	1.	2.	3.	4.
1.	1			
2.	.25*	1		
3.	.27*	.24*	1	
4.	.09	.14	.13	1

* $P < .05$, ** $P < .01$, *** $P < .001$

1. Kysymys 5: Minulle kerrotaan lapseni päiväkotikuulumisista.
2. Kysymys 6: Minulle tiedotetaan päiväkodin tapahtumista.
3. Kysymys 7: Uusi VASU on edistänyt lapseni hyvinvointia päiväkodissa.
4. Kysymys 9: Mielestäni uusi VASU eroaa vanhasta.

8.1 Miten lapsen aikaisempi ja nykyinen varhaiskasvatussuunnitelma eroavat toisistaan?

Tuloksena kysymykseen on, että varhaiskasvatussuunnitelma pohjan uudistus ei ole muuttanut vanhempien kokemusta päiväkotikuulumisista. Vanhempien vastauksista ei löydy yhteyttä sille, että varhaiskasvatussuunnitelmapohjan muutos olisi vaikuttanut tapahtumista tiedottamiseen tai lapsen hyvinvointiin.

Korrelaatiomatriisista (ks. liite 7) selvisi, että kun vanhemmalla on kokemusta vanhasta VASUsta, hän pystyy kysymyksen yhdeksän kohdalla arvioimaan eroavaisuuksia eri vastausvaihtoehtojen mukaan. Tämän kysymyksen kohdalla saimme noin neljäsosan tyhjiä vastuksia. Vastaaajista puolet oli sitä mieltä, että VASU on helpompi tehdä ja uuden VASUn kysymykset ovat selkeämmät. Yli puolet oli kuitenkin sitä mieltä, että he eivät saa mielipidettään paremmin kuuluviin VASU muutoksen jälkeen.

Vanhempien mielestä lapsen vanhempi ja uudempi varhaiskasvatussuunnitelma eroavat toisistaan siten, että nykyistä suunnitelmaa on helpompi tehdä ja sen kysymykset ovat selkeämmät. Vanhan suunnitelman puolesta taas puhuu se, että yli puolet vanhemmista kokee, että heidän mielipiteensä ei tule paremmin kuuluviin uudessa varhaiskasvatus-

suunnitelmassa. Kyselylomakkeen kohdassa kymmenen sai antaa risuja ja ruusuja koskien uutta VASU-pohjaa ja nostimme sieltä esille seuraavat kommentit:

Pohja oli mielestäni ”ympäripyöreämpi”, kuin aikaisemmin eli selkeitä kysymyksiä tai aihealueita oli vähemmän. Pidän vanhasta pohjasta tästä syystä enemmän.

Todellakin suunnitelma oli selkeämpi tehdä. Nopeampi myös.

Vanhassa: oli hyvä kun oli ”kysymyksiä”, sitä pohti jotenkin syvällisemmin. Minusta kummassakaan suunnitelmassa ei tule esille lapsen omat mielipiteet. Mielestäni suunnitelmien tekoon käytettävään aikaan, pitäisi olla enemmän, varsinkin kun olemme muuttaneet tänne toiselta paikkakunnalta.

8.2 Miten uusi VASU on vaikuttanut lapsen mielipiteen kuulemiseen päiväkodissa?

Päivittäisten kuulumisten kertominen lisää lapsen hyvinvointia päiväkodissa, tätä tukee lapsen hyvinvoinnin ja päiväkotikuulumisien välinen melko merkittävä korrelaatio (.27, $p < .05$). Lomakkeista kävi ilmi, että lapsi ei saa omaa mielipidettään kuuluviin päiväkodin arjessa kovinkaan hyvin, reilusti yli puolet vastaajista oli tätä mieltä. Uusi VASU ei ole parantanut lapsen mielipiteen kuulemistä päiväkodissa.

Vanhempien vastauksista käy ilmi, että tavallisimmat asiat, joita kerrotaan hakutilanteissa korostuvat korrelaatiotaulukossakin (ks. taulukko 3). Merkittäviä korrelaatioita esiintyy esimerkiksi ruokailun ja nukkumisen välillä (.67, $p < .01$) ja ruokailun ja ulkoilun välillä korrelaatio on melko merkittävä (.55 $p > .05$). Lisäksi vanhemmille kerrotaan lapsen leikkimisestä ja kaverisuhteista, niiden välillä oli korrelaatiota (.57, $p < .01$), joka on merkittävä. Kodin ja päiväkodin välinen yhteistyö korreloi vanhempien mielipiteen kuulemisen kanssa (.88, $p > .05$) melko merkittävästi, tämä on selkein yhteys uuden VASUn vaikutuksista.

Taulukko 3. Korrelaatiot kysymyksistä minulle kerrotaan lapseni päiväkotikuulumisista ja uusi VASU on edistänyt lapseni hyvinvointia päiväkodissa.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	1														
2	.67**	1													
3	.55	.63**	1												
4	.29*	.28*	.24*	1											
5	.34**	.24*	.50**	.36**	1										
6	.19	.08	.38**	.38**	.57**	1									
7	.29*	.25*	.19	.52**	.22	.33**	1								
8	.39**	.32**	.28*	.52**	.29*	.22	.40**	1							
9	.41**	.35**	.19	.55**	.35**	.28*	.51**	.67**	1						
10	.36**	.35**	.23	.43**	.44**	.27*	.37**	.66**	.72**	1					
11	.33**	.19	.26*	.37**	.15	.19	.14	.22	.40**	.24*	1				
12	.27*	.23	.30**	.17	.22	.13	.04	.05	.10	.04	.12	1			
13	.31**	.23	.26*	.27*	.28*	.19	.06	.02	.19	.10	.17	.89	1		
15	.25*	.23	.21	.28*	.18	.16	.11	.07	.20	.09	.03	.68	.59	1	
15	.14	.13	.09	.23*	.11	.07	.13	.05	.11	.06	.03	.62	.68	.54	1

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

1. Minulle kerrotaan lapseni päiväkotikuulumisia ruokailuun liittyen
2. Minulle kerrotaan lapseni päiväkotikuulumisia nukkumiseen liittyen
3. Minulle kerrotaan lapseni päiväkotikuulumisia ulkoiluun liittyen
4. Minulle kerrotaan lapseni päiväkotikuulumisia pukeutumiseen liittyen
5. Minulle kerrotaan lapseni päiväkotikuulumisia leikki-tilanteisiin liittyen
6. Minulle kerrotaan lapseni päiväkotikuulumisia kaverisuhteisiin liittyen
7. Minulle kerrotaan lapseni päiväkotikuulumisia kiusaamiseen liittyen
8. Minulle kerrotaan lapseni suhtautumisesta aikuisiin
9. Minulle kerrotaan lapseni suhtautumisesta uusiin tilanteisiin
10. Minulle kerrotaan lapseni suhtautumisesta uuden oppimiseen
11. Minulle kerrotaan VASU-keskusteluissa esille nousseista asioista
12. Uusi VASU on edistänyt lapseni hyvinvointia päiväkodissa: kodin ja päiväkodin välisessä yhteistyössä
13. Uusi VASU on edistänyt lapseni hyvinvointia päiväkodissa: vanhempien mielipiteen kuulemisessa
14. Uusi VASU on edistänyt lapseni hyvinvointia päiväkodissa: lapseni mielipiteen kuulemisessa
15. Uusi VASU on edistänyt lapseni hyvinvointia päiväkodissa: lapseni erityistarpeiden huomioimisessa entistä paremmin (sairaus, allergiat ym.)

8.3 Miten uusi VASU on vaikuttanut vanhemman mielipiteen kuulemiseen päiväkodissa?

Päiväkodin tapahtumista tiedottamisen ja lapsen hyvinvoinnin välillä oli yhteyttä melko merkittävästi (.24, $p < .05$). Samoin kuin aiemmassa kappaleessa tuli ilmi, lapsen hyvinvointi on yhteydessä päiväkotikuulumisista kertomisen kanssa. Lisäksi lapsen hyvinvoinnilla on yhteys myös päiväkodin tapahtumista tiedottamisen kanssa. Vanhemmat kokevat myös lapsensa hyvinvoinnin lisääntyneen, kun he saavat oman mielipiteensä kuuluviin lasta koskevista asioista. Vanhemmista selkeästi yli puolet kokee oman mielipiteensä tulevan esiin.

Vanhemman mielipiteen kuulemiseen on olemassa erilaisia väyliä, yksi niistä on vanhempainillat ja muut päiväkodin tapahtumat. Taulukosta 4 käy ilmi, että vanhempainilloista tiedottaminen korreloi juhlista tiedottamisen kanssa merkittävästi (.86, $p < .01$). Yh-

teiset tapahtumat antavat vanhemmille siis mahdollisuuden tuoda omia mielipiteitään esiin.

Taulukko 4. Korrelaatiot kysymyksistä minulle tiedotetaan päiväkodin tapahtumista ja uusi VASU on edistänyt lapseni hyvinvointia päiväkodissa.

	1	2	3	4	5	6	7	8
1	1							
2	.35**	1						
3	.46**	.86**	1					
4	.44	.32	.38**	1				
5	.14	.04	.18	.16	1			
6	.14	.07	.20	.18	.89**	1		
7	.12	.08	.18	.12	.68**	.59**	1	
8	.19	.23*	.34**	.10	.62**	.68**	.54**	1

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

1. Minulle tiedotetaan päiväkodin tapahtumista, kuten retkistä
2. Minulle tiedotetaan päiväkodin tapahtumista, kuten vanhempainilloista
3. Minulle tiedotetaan päiväkodin tapahtumista, kuten juhlista
4. Minulle tiedotetaan päiväkodin tapahtumista, kuten teemapäivistä
5. Uusi VASU on edistänyt lapseni hyvinvointia päiväkodissa: kodin ja päiväkodin välisessä yhteistyössä
6. Uusi VASU on edistänyt lapseni hyvinvointia päiväkodissa: vanhempien mielipiteen kuulemisessa
7. Uusi VASU on edistänyt lapseni hyvinvointia päiväkodissa: lapseni mielipiteen kuulemisessa
8. Uusi VASU on edistänyt lapseni hyvinvointia päiväkodissa: lapseni erityistarpeiden huomioimisessa entistä paremmin (sairaus, allergiat ym.)

8.4 Miten vanhemmat ovat kokeneet uudistusten vaikutukset kasvatuskumppanuudessa?

Samoin kuin edellisessä kappaleessa päiväkodin tapahtumista tiedottaminen on yhteydessä lapsen hyvinvointiin. Vanhemmat kokevat, että lapsen hyvinvointi on tekemisissä päiväkodin tapahtumista tiedottamisen kanssa. Lisäksi jokapäiväisten kuulumisten kertominen on yhteydessä tapahtumista tiedottamiseen. Vanhempien vastauksista huomasimme, että ”sain tietoa varhaiskasvatussuunnitelman muutoksesta” ja ”minulle selvitettiin varhaiskasvatussuunnitelman tarkoitus” kysymysten välillä on merkittävä korrelaatio (.43, $p < .01$). Lähes puolet vastaajista koki, että he ovat saaneet tietoa VASUn muutoksesta jonkin verran. Lisäksi VASUn tarkoitusta oli selitetty vanhemmille hyvin, näin koki myös lähes puolet vastaajista. Vastauksista ilmeni myös, että koska vanhemmat ovat saaneet tietoa muutoksesta ja tarkoituksesta, he kokevat päiväkodin ja kodin välisen yhteistyön lisääntyneen. Taulukosta 5 käy ilmi, että VASU-keskusteluissa esille nousseita asioita ei kerrota päiväkotikuulumisten yhteydessä kovinkaan paljoa. Korrelaatiot ovat alhaisia vastausvaihtoehdon kohdalla (<.40).

Taulukko 5. Korrelaatiot kysymyksistä: minulle kerrotaan lapseni päiväkotikuulumisia ja minulle tiedotetaan päiväkodin tapahtumista.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	1														
2	.67**	1													
3	.55	.63**	1												
4	.29*	.28*	.24*	1											
5	.34**	.24*	.50**	.36**	1										
6	.19	.08	.38**	.38**	.57**	1									
7	.29*	.25*	.19	.52**	.22	.33**	1								
8	.39**	.32**	.28*	.52**	.29*	.22	.40**	1							
9	.41**	.35**	.19	.55**	.35**	.28*	.51**	.67**	1						
10	.36**	.35**	.23	.43**	.44**	.27*	.37**	.66**	.72**	1					
11	.33**	.19	.26*	.37**	.15	.19	.14	.22	.40**	.24*	1				
12	.06	.06	.17	.22	.30*	.25*	.12	.25*	.24*	.19	.04	1			
13	.03	.06	.09	.02	.02	.03	.06	.22	.18	.10	.06	.35**	1		
14	.10	.02	.03	.03	.16	.16	.06	.17	.23*	.20	.05	.46**	.86**	1	
15	.18	.12	.11	.07	.11	.16	.07	.32	.33	.16	.27	.44	.32	.38**	1

*p<.05, **p<.01, ***p<.001

1. Minulle kerrotaan lapseni päiväkotikuulumisia ruokailuun liittyen
2. Minulle kerrotaan lapseni päiväkotikuulumisia nukkumiseen liittyen
3. Minulle kerrotaan lapseni päiväkotikuulumisia ulkoiluun liittyen
4. Minulle kerrotaan lapseni päiväkotikuulumisia pukeutumiseen liittyen
5. Minulle kerrotaan lapseni päiväkotikuulumisia leikki-tilanteisiin liittyen
6. Minulle kerrotaan lapseni päiväkotikuulumisia kaverisuhteisiin liittyen
7. Minulle kerrotaan lapseni päiväkotikuulumisia kiusaamiseen liittyen
8. Minulle kerrotaan lapseni suhtautumisesta aikuisiin
9. Minulle kerrotaan lapseni suhtautumisesta uusiin tilanteisiin
10. Minulle kerrotaan lapseni suhtautumisesta uuden oppimiseen
11. Minulle kerrotaan VASU-keskusteluissa esille nousseista asioista
12. Minulle tiedotetaan päiväkodin tapahtumista, kuten retkistä
13. Minulle tiedotetaan päiväkodin tapahtumista, kuten vanhempainilloista
14. Minulle tiedotetaan päiväkodin tapahtumista, kuten juhlista
15. Minulle tiedotetaan päiväkodin tapahtumista, kuten teemapäivistä

9 POHDINTA

Tutkimuksemme tulokseksi voidaan sanoa, että lapsen hyvinvointiin päiväkodissa vaikuttavat päiväkodin tapahtumista tiedottaminen ja kuulumisista kertominen vanhemmalle. Kyselyyn vastanneet vanhemmat kokivat, että heidän lapsensa hyvinvointi on parantunut uuden varhaiskasvatussuunnitelman myötä. Lisäksi uudistuksen seurauksena vanhemmat kokevat tulevansa paremmin kuulluiksi.

9.1 Päätulokset ja johtopäätökset

Tuloksista nousi esiin se, että lasten lukumäärä ja kokemus vanhasta VASUsta korreloivat keskenään. Tämä kuvastaa sitä, että vanhemmilla on ollut lapsia päiväkodissa aiemmin ja he ovat sitä kautta saaneet tietoa ja kokemusta vanhemmasta VASUsta. Vanhempien kokemus vanhasta VASUsta oli tärkeää tutkimuksen kannalta, koska näin vanhemmat kykenivät vertailemaan vanhaa ja uutta VASUa keskenään ja miettimään niiden eroavaisuuksia.

Varhaiskasvatussuunnitelmapohjan uudistus ei ole muuttanut vanhempien kokemusta päiväkotikuulumisista. Vanhempien vastauksista ei löydy yhteyttä sille, että varhaiskasvatussuunnitelmapohjan muutos olisi vaikuttanut tapahtumista tiedottamiseen tai lapsen hyvinvointiin. Tuloksia ei pidä tulkita kuitenkaan negatiivisesti. Voi olla, että kuulumisten kertominen, tapahtumista tiedottaminen ja lapsen hyvinvointi ovat säilyneet samantyyppisinä uuden ja vanhan VASUn aikana. Lisäksi vanhempien mielestä nykyistä suunnitelmaa on helpompi tehdä ja sen kysymykset ovat selkeämmät. Vanhan suunnitelman puolesta taas puhuu se, että yli puolet vanhemmista kokee, että heidän mielipiteensä ei tule paremmin kuuluviin uudessa varhaiskasvatussuunnitelmassa. Pohdimme tämän tuloksen kohdalla sitä, että prosentti osuus on suuri koska tyhjäksi jääneet ruudut tulkittiin ”ei”-vastauksiksi ja vain rastitetut vastaukset ”kyllä”-vastauksiksi, koska tulosten syöttäminen olisi muuten ollut mahdotonta. Lisäksi kysymyksen kohdalla saimme neljäsosan tyhjiä vastauksia ja tulkitsemme sen johtuvan siitä, että vastaaja ei ole vielä käyttänyt uutta VASUa, joten eroavaisuuksia ei ole mahdollista arvioida.

Tulokseksi aineistosta saimme, että päivittäisten kuulumisten kertominen lisää lapsen hyvinvointia päiväkodissa. Tätä seikkaa tukee se, että vanhemmista suurinosa kokee, että uusi VASU on edistänyt lapsen hyvinvointia päiväkodissa esimerkiksi kodin ja päiväkodin välisen yhteistyön kautta. Vanhempien mielestä uusi VASU ei ole parantanut lapsen mielipiteen kuulemistä päiväkodissa. Asiaan tuloksen saaminen on hankalaa, koska vanhemmat ovat vastaajina, joten vastaus tulee heidän kauttaan eikä suoraan lapselta.

Vanhemmat kokevat lapsensa hyvinvoinnin lisääntyneen, kun he saavat oman mielipiteensä kuuluviin lasta koskevissa asioissa. Moni vanhempi toivoo, että heille kerrotaan lapsen päiväkotikuulumisista. Suurin osa vanhemmista kokee tuonti- ja hakutilanteissa kuulumisten vaihdon merkittäväksi, sillä he saavat näin kasvattajalta tietoa lastensa elämästä päivähoitossa (Tähtinen 2011, 25). Vanhemmista suurinosa kokee oman mielipiteensä tulevan esiin lapsen hyvinvointia koskevissa asioissa.

Varhaiskasvatussuunnitelmassa oman mielipiteen esiinsaamisen vaikeus saattaa johtua varhaiskasvatussuunnitelmalomakkeen asettelusta, koska lomake on pelkistetty ja avoin. Lomakkeen täyttäminen vaatii vastaajalta itseilmaisua. Heille, jotka ovat tottuneet vanhaan yksityiskohtaisempaan kaavakkeeseen, tämän uuden täyttäminen ja asian esille saaminen voi olla haastavaa.

Lähes puolet vanhemmista on sitä mieltä, että heidän mielipiteensä tulee esille lapsen hyvinvointia koskevissa asioissa. Toisin kuin lapsen mielipide tulee esiin vain murto-osassa vastauksista. Herääkin kysymys, palveleeko uusi varhaiskasvatussuunnitelma vanhempien mielipiteen kuulemista ja onko pohja tehty suurilta osin vanhempia ajatellen?

Vanhemmat kokevat, että lapsen hyvinvointi ja jokapäiväisistä kuulumisista kertominen ovat yhteydessä päiväkodin tapahtumista tiedottamisen kanssa. Vastauksista ilmeni, että koska lähes puolet vanhemmat ovat saaneet tietoa muutoksesta ja tarkoituksesta, he kokevat päiväkodin ja kodin välisen yhteistyön lisääntyneen. Tämä on tärkeää juuri kasvatuskumppanuuden kannalta, koska aiempien tulosten perusteella lapsen mielipide ei kuitenkaan tule kuuluviin. Pohdimmekin, onko lapsi unohdettu kasvatuskumppanuudesta. Aikaisemmin mietimme, onko uusi VASU-pohja tehty ajatellen vanhempia ja päiväkodin henkilökuntaa. Pohja on tulosten mukaan helpompi ja selkeämpi täyttää, mutta se ei tue lapsen mielipiteen kuulemista, koska pohjan täyttävät lähinnä aikuiset, ja lapsen oletettu mielipide tulee esiin vanhempien kautta eikä suoraan lapselta. Toki vanhemmat tuntevat parhaiten oman lapsensa ja tietävät, mikä on lapselle parhaaksi.

Samaa asiaa ovat pohtineet Kokkonen ja Komulainen opinnäytetyössään. Heidän tulosten mukaan lapsen ääni nousee esiin lähinnä aikuisen avulla ja varhaiskasvatussuunnitelman täyttämiseen olisi hyvä löytää yhteistä aikaa. Kasvatuskumppanuudessa heidän mielestään tärkeää on avoimuus ja keskinäinen kunnioitus. (Kokkonen & Komulainen 2010, 29–31.)

9.2 Tutkimuksen luotettavuuden arviointi

Negatiivisesti vaikuttavat asiat

Tuloksia analysoitaessa huomasimme pieniä ristiriitaisuuksia eri kysymyksiä vastausten kesken, mutta ne ovat selitettävissä kysymyksen asettelulla ja kysymyksen päätarkoituksen huomioimisella. Saimme myös kritiikkiä kyselylomakkeesta: aineistosta nousi esiin yksi lomake, jossa oli kritisoitu kysymystä yhdeksän. Vastaajan mielestä kysymys oli johdatteleva ja kysymyksen asettelu viittasi siihen, että uusi VASU olisi meidän mielestä parempi. Pohdittuamme vastaajan mielipidettä tulimme tulokseen, että kysymyksen asettelu olisi voinut olla toisenlainen, mutta koska muut vastaajat eivät olleet kiinnittäneet

samaan kysymykseen huomiota, joten tulimme johtopäätökseen, ettei kysymyksen asettelu ole merkittävästi vaikuttanut tutkimuksen tulokseen.

Tutkimuksen luotettavuuteen voi vaikuttaa tietojen syöttämisessä mahdollisesti tapahtuneet näppäily- tai lukuvirheet. Luetettavuuteen vaikuttaa myös se, että emme itse jakaneet lomakkeita vaan ohjeistimme henkilökunnan jakamaan ne. Päiväkodeissa tuli kysymyksiä esimerkiksi siitä, voiko valita perheen, jolle antaa kyselylomakkeen tai voiko vanhemmilta kysyä halukkuutta vastaamiseen. Emme voi olla varmoja, onko lomakkeet jaettu joka kolmannelle perheelle, niin kuin ohjeistimme.

Vastauksista ilmeni, että 4,2 prosenttia vastanneista eli vastaajista kolmella ei ole kokemusta uudesta VASUsta. Tällöin he eivät ole voineet vastata kaikkiin kysymyslomakkeen kysymyksiin. Tiettyjen kysymysten vastausprosenttien vaihtelu voi johtua edellä mainitusta syystä. Aloittaessamme tutkimusta saimme etukäteistietoa joistain päiväkodeista, ettei lapsen VASUja ole välttämättä ehditty kaikkien perheiden kanssa käydä kyselyn toteuttamiseen mennessä. Mutta jaoimme kuitenkin kyselyt tiedostaen tämän seikan.

Positiivisesti vaikuttavat asiat

Salassapitovelvollisuus toteutui, koska kyselylomakkeisiin ei tarvinnut laittaa nimeä tai muita henkilötietoja. Joidenkin lomakkeiden palautuskuoressa oli lapsen etunimi, mutta peitimme ne saatuaamme lomakkeet. Ennen kuin käsittelimme aineistoa, olimme ottaneet kyselylomakkeet vastauskuorista pois, joten emme voineet tietää, mikä kuori oli mistäkin vastauksesta. Salassapitovelvollisuus toteutui myös, koska emme tunteneet lapsia päiväkodeista, joihin teimme tutkimuksen. Näin ollen ei näkemillämme nimillä ollut mitään merkitystä.

9.3 Opinnäytetyönprosessi

Opinnäytetyön tekeminen yhdessä parin kanssa oli alusta asti meidän molempien mielestä hyvä ajatus. Emme kuitenkaan osanneet ajatella mahdollisia haasteita, koska niitä ei opiskeluaikana vielä ollut tullut eteen. Tiiviin työskentelyn yhteydessä kuitenkin väsymys ja aikataulujen hetkellinen kiireys toi kireyttä työskentelyyn. Koska prosessi oli pitkä, opimme tuntemaan toisemme ja toistemme työtavat ja oppimisen kautta saimme työn luistamaan ilman suurempia konflikteja. Parityöskentely oli opinnäytetyön kannalta pa-

ras ratkaisu; vetovastuu vaihteli innostuksen mukaan, joten työ eteni koko ajan eteenpäin. Tästä työskentelystä olemme saaneet hyviä eväitä työelämään, missä varmasti eteen tulee projekteja ja tehtäviä, joiden tiimoilta pari- tai ryhmätyöskentely taidot ovat tärkeitä. Opinnäytetyön tekeminen on opettanut meille toisen huomioon otettua ja tehtävien organisoimisen tärkeyttä. Koemme, että olemme kasvaneet ammatillisesti kuluneen vuoden aikana ja olemme saaneet opinnäytetyöstä paljon eväitä tulevaisuuden työtehtäviin.

Kyselyä tehdessä ensimmäinen haaste oli tehdä kyselylomakkeesta sellainen, että jokainen ymmärtää lomakkeen sellaisena kuin olemme sen tarkoittaneet. Hyvään lopputulokseen päädyimme monen eri version ja sanamuotojen hiomisen kautta. Meitä auttoivat myös opiskelukaverit, jotka lukivat lomakkeen ja kertoivat oman mielipiteensä. Kun kyselylomake oli viimein valmis, seuraava haaste oli saada yhteistyö toimimaan päiväkotien kanssa. Suurimman osan kanssa yhteistyö sujui ongelmitta, mutta jouduimme esimerkiksi jättämään joitakin päiväkoteja pois tutkimuksestamme, koska emme saaneet vastausta yhteydenottoihimme. Haasteena tutkimuksen toteutumisen kannalta meillä oli myös ohjeistuksen perille saaminen. Halusimme, että kaikilla on samat ohjeet ja ne on ymmärretty samalla tavalla, jotta tutkimus olisi mahdollisimman luotettava. Osin myös tämän takia päädyimme siihen, että veimme vanhemmille tarkoitetut kyselylomakkeet henkilökohtaisesti päiväkoteihin jaettaviksi. Koska monta päiväkotia oli mukana tutkimuksessa ja aineisto oli suuri, niin päädyimme ajamaan tiedot SPSS-ohjelmaan. Meillä ei kuitenkaan ollut paljon kokemusta ohjelman käytöstä, joten huomasimme kohtaavamme suurimman haasteen tietojen käsittelyn aikana. Saimme kuitenkin tarvittavat tiedot kirjoista ja ohjaavalta opettajalta, ja tietojen syöttäminen ja analysointi saatiin lopulta sujumaan.

Oman osuuden osoittaminen tarkalleen on toisaalta hankalaa, koska suurimman osan olemme tehneet yhdessä. Teoriaosaa olemme tehneet osittain itsenäisesti, mutta kaiken materiaalin olemme käyneet yhdessä läpi ja hioneet siitä työhömmme lopullisen kokonaisuuden, niin että kaikki osat sopivat yhteen. Työtä tehdessä toisella oli enemmän vastuuta esimerkiksi SPSS-ohjelman käytöstä ja toinen otti vastaavasti vastuuta esimerkiksi teorian kirjoittamisesta. Olemme sitä mieltä, että työ on tehty tasapuolisesti eikä kumpikaan ole päässyt luistamaan omasta panoksesta työn tekemisessä.

9.4 Jatkotutkimusaiheita

Tehdessämme omaa tutkimustamme sen lomassa meille heräsi mahdollisia jatkotutkimuksen aiheita. Koska teimme oman tutkimuksemme juuri, kun uusi VASU oli valmistunut, saattoi se vaikuttaa vastauksiin. Tästä johtuen olisi mielenkiintoista tietää, miten vanhemmat suhtautuvat muutaman vuoden päästä uudistuneeseen VASUun. Tässä muutamia kysymyksiä, josta voisi tehdä tutkimuksen liittyen aiheeseen: ”Miten VASU-lomaketta on muokattu edelleen?”, ”Onko vanhempien mielipide muuttunut esimerkiksi kahden vuoden aikana käyttöönotosta?”, ”Kuinka kasvatuskumppanuus on muuttunut ja onko varhaiskasvatussuunnitelma vaikuttanut tähän muutokseen?” ja ”Miten lasten mielipidettä saataisiin paremmin kuuluviin ja miten sitä olisi paras tutkia?”.

LÄHTEET

Alasuutari, M. 2010. Suunniteltu lapsuus - keskustelut lapsen varhaiskasvatuksesta päivähoitossa. Tampere: Vastapaino.

Janouch, K. 2007. Lasten kanssa - odotusajasta murrosikään. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.

Juurijärvi, E-L. 2011. Varhaiskasvatussuunnitelman arvojen ja tavoitteiden näkyminen päiväkodin arjessa. Opinnäytetyö. Diakonia-ammattikorkeakoulu.

Järvinen, M., Laine, A. & Hellman-Suominen, K. 2009. Varhaiskasvatusta ammattitaidolla. Hämeenlinna: Kariston kirjapaino.

Kalliala, M. 2008. Kato mua! Kohtaako aikuinen lapsen päiväkodissa? Tampere: Juvenes Print.

Kalliala, M. 2012. Lapsuus hoidossa? Aikuisten päätökset ja lasten kokemukset päivähoitossa. Tallinna: Gaudeamus.

Karila, K. 2006. Kasvatuskumppanuus vuorovaikutussuhteena. Teoksessa: Karila, K., Alasuutari, M., Hännikäinen, M., Nummenmaa, A. & Rasku-Puttonen, H. (toim.) Kasvatusvuorovaikutus. Tampere: Gummerus Kirjapaino Oy.

Kaskela, M. & Kekkonen, M. 2006. Kasvatuskumppanuus kannattelee lasta - Opas varhaiskasvatuksen kehittämiseen. Vaajakoski: Stakes, Oppaita 63. Gummerus Kirjapaino Oy.

Kekkonen, M. 2012. Kasvatuskumppanuus puheena - Varhaiskasvattajat, vanhemmat ja lapset päivähoiton diskursiivisilla näyttämöillä. Tampere: Tampereen Yliopistopaino Oy.

Koivunen, P-L. 2009. Hyvä päivähoito. Työkaluja sujuvaan arkeen. Juva: Bookwell Oy.

Kokkonen, J. & Komulainen, S. 2010. Todentuuiko lapsen varhaiskasvatussuunnitelma?: Kokemuksia kasvattajilta. Opinnäytetyö. Metropolia ammattikorkeakoulu.

Kunnan varhaiskasvatussuunnitelma. Terveys- ja hyvinvoinninlaitoksen Internet-sivusto. Saatavissa: http://www.thl.fi/fi_FI/web/kasvunkumppanit-fi/johdon_tueksi/ohjaa/suositusten/varhaiskasvatussuunnitelma. [Viitattu: 7.8.2012].

Kuusisto, H. Varhaiskasvatuspäällikkö. Sähköpostitiedoksianto 3.8.2012. Kouvola.

Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 22.9.2000/812.

Metsämuuronen, J. 2000a. SPSS aloittelevan tutkijan käytössä. Viro: Jaabes OU.

Metsämuuronen, J. 2000b. Tilastollisen kuvauksen perusteet. Viro: Jaabes OU.

Metsämuuronen, J. 2000c. Tilastollisen päättelyn perusteet. Viro: Jaabes OU.

Nikkanen, A. Varhaiskasvatuksen koordinaattori. Haastattelu 29.8.2011. Kouvola.

Tietoa Kouvola. 6.7.2012. Kouvola kaupungin Internet-sivusto. Saatavissa: <http://www.kouvola.fi/index/aikuisvaestolle/tietoakouvola.html>. [Viitattu 26.7.2012].

Sinkkonen, J. 2008. Mitä lapsi tarvitsee hyvään kasvuun. Juva: WSOY.

Tähtinen, M. 2011. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma ja kasvatuskumppanuus yksikökohtaisissa varhaiskasvatussuunnitelmissa. Pro gradu -tutkielma. Jyväskylän yliopisto.

Valli, P. 2010. Varhaiskasvatussuunnitelmalomakkeen valmistaminen ja kehittäminen yhteistyössä pienten lasten vanhempien kanssa. Opinnäytetyö. Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu.

Valtioneuvoston periaatepäätös varhaiskasvatuksen valtakunnallisista linjauksista. 2002. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö.

Varhaiskasvatus ja päivähoito käsitteinä. 2011. Sosiaaliportti.fi-Internet-sivusto. Päivitetty 9.9.2011. Saatavissa: <http://www.sosiaaliportti.fi/fi->

FI/lastensuojelunkasikirja/tyoprosessi/ehkaisevatyo/varhaiskasvatus_ ja_ paivahoito/#_Va
rhaiskasvatus_ ja_ p% C3% A4iv% C3% A4hoito. [Viitattu: 12.9.2011].

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. 2005. Stakes, Oppaita 56. Saarijärvi: Gummerus Kirjapaino Oy.

Vesikansa, S. 2011. Hyvän kasvatuksen mahdollisuuksista on taisteltava. Teoksessa: Jantunen, T. & Ojanen, E. (toim.) Sydämen sivistys –kasvatuksen ytimessä. Porvoo: Bookwell.

Vilén, M., Vihunen, R., Vartiainen, J., Silvén, T., Neuvonen, S. & Kurvinen, A. 2006. Lapsuus erityinen elämänvaihe. 1. painos. Helsinki: WSOY.

Kouvolan kaupunki
Sivistyksen toimiala
Varhaiskasvatuspäällikkö

Viranhaltijapäätös
Yleinen päätös
27.05.2011

6 §

Tutkimuslupa / Pirhonen ja Pitkänen

- Selostus asiasta** Kymenlaakson ammattikorkeakoulun sosiaalialan koulutusohjelmassa sosionomiksi opiskelevien Pipsa Pitkäsen ja Elina Pirhosen opintoihin liittyy opin-
näytetyön tekeminen. Opinnäytetyön aiheena on vanhan ja uuden Lapsen
varhaiskasvatussuunnitelma -lomakkeiden toimivuuden vertailun vanhempien
näkökulmasta. Tutkimus toteutetaan kyselytutkimuksena satunnaisotoksena
lasten vanhemmille.
- Päätös** Myönnän tutkimusluvan sosionomiopiskelijat (KyAMK) Pipsa Pitkäselle ja
Elina Pirhoselle
- Päätöksen perustelu** Varhaiskasvatus saa käyttöönsä tutkimustulokset.
- Päätösvallan peruste** Kouvolan kaupungin hallintosäännön 3 §:n mukainen päätösvallan delegoin-
ti.

Varhaiskasvatuspäällikkö

Helena Kuusisto
Kustaa III tie 10
45370 Valkeala
ph. 020 615 7224

Jakelu:
Pipsa Pitkänen
Elina Pirhonen
Päiväkodit/ perhepäivähoito

OPISKELIJA

Opiskelijanumero 0901107	Viralliset etunimet Elina
Sukunimi Pirhonen	
Lähiosoite	Postinumero ja -toimipaikka
Sähköposti elina.pirhonen@student.kyamk.fi	Puhelin
Toimipiste ja koulutusohjelma Kymenlaakson ammattikorkeakoulu, Sairaalanmäen kampus, Sosiaalialan koulutusohjelma	
Suuntautumisvaihtoehto ja ryhmätunnus Kasvatus ja perhetyö (LTO), SO09K	

TOIMEKSIANTAJA

Toimeksiantaja ja yritys/yhteisö Kouvolan kaupunki	Yrityksen/yhteisön yhteyshenkilö Varhaiskasvatusjohtaja Helena Kuusisto
Lähiosoite	Postinumero ja -toimipaikka
Sähköposti	Puhelin

OPINNÄYTETYÖN HANKKEISTUS

☐ Toimeksiantaja maksaa opinnäytetyöstä opiskelijalle tai ammattikorkeakoululle korvauksen, josta on kirjallisesti sovittu ennen opinnäytetyön aloittamista.
☐ Opinnäytetyöllä on toimeksiantajan puolelta nimetty ohjaaja ennen opinnäytetyön aloittamista.
☒ Toimeksiantajan tarkoituksena on alusta lähtien hyödyntää opinnäytetyön tuloksia toiminnassaan.

OPINNÄYTETYÖN OHJAUS

Ohjaava(t) opettaja(t) 1. Ohjaaja: Heli Paaso 2. Ohjaaja: Miia Heikkinen
Sähköposti heli.paaso@kyamk.fi
Yrityksen/yhteisön ohjaaja(t) <i>Anita Nikkanen</i>
Sähköposti <i>anita.nikkanen@kouvolka.fi</i>

OPINNÄYTETYÖ

Opinnäytetyön aihe (max. 200 merkkiä) Vanhan ja uuden varhaiskasvatussuunnitelman vertailu Kouvolan kaupungin päiväkodeissa, sekä perhepäivähoidossa, kasvatuskumppanuuden ja vanhempien näkökulmasta. Kohteena ovat 3-5-vuotiaiden lasten ryhmät.	
Kehittämisi- tai tutkimustavoite ja toimeksianto (max. 300 merkkiä) Tavoitteena on tutkia, miten VASU:ssa määritellyt asiat näkyvät kasvatuskumppanuudessa. Tutkimuksessa huomioimme vanhempien kokemukset ja arvon, miten tämä uusi suunnitelma toimii ja mitä huomattavia eroja siinä on havaittavissa.	
Keskeiset menetelmät (max. 300 merkkiä) Tutkimuksen suorittamiseksi kyselylomakkeella, joka jaetaan satunnaisotoksena päiväkodeihin ja perhepäivähoitopaikkoihin.	
Opinnäytetyön aloitus Alotusseminaari mahdollisesti elo-syyskuussa 2011	Opinnäytetyön luovutus toimeksiantajalle Viimeistään joulukuussa 2012
Opinnäytetyö täyttää Tilastokeskuksen T & K määritelmän *) ☒ Kyllä ☐ Ei	

*) T & K määritelmän saa opintotoimistosta tai Internetistä,
<http://www.tilastokeskus.fi/til/tkke/kas.html>

OPINNÄYTETYÖN SOPIMUSEHDOT

<p>Opinnäytetyön ohjaus ja vastuu Vastuu opinnäytetyön tekemisestä ja tuloksista on opiskelijalla. Kymenlaakson ammattikorkeakoulun vastuu rajoittuu opinnäytetyön tavanomaiseen ohjaukseen. Toimeksiantaja sitoutuu antamaan opiskelijan käyttöön kaikki opinnäytetyön tekemisessä tarvittavat tiedot ja aineistot sekä ohjaamaan opinnäytetyötä toimeksiantajaorganisaation näkökulmasta.</p> <p>Oikeudet tuloksiin ja muuhun opinnäytetyöhön liittyvään aineistoon, laitteisiin ja sovelluksiin. Tekijänoikeus ja omistusoikeus opinnäytetyön tuloksiin kuuluvat opinnäytetyön tekijälle. Toimeksiantaja saa käyttöoikeuden opinnäytetyön tuloksiin ja niiden kaupalliseen hyödyntämiseen ainoastaan sopimalla niistä erikseen opinnäytetyön tekijän kanssa. Opinnäytetyön tekijä on velvollinen raportoimaan opinnäytetyön tulokset toimeksiantajalle.</p>	<p>Tulosten julkaiseminen ja luottamuksellisuus Opinnäytetyö on kokonaisuudessaan julkinen. Mikäli opinnäytetyö sisältää liikesalaisuuksia tai muita julkisuuslaissa salassa pidettäviksi määrittäjä tietoja, on opinnäytetyön raportti laadittava niin, että tietojen luottamuksellisuus säilyy. Tarvittaessa salassa pidettävät tiedot on jätettävä työn tausta-aineistoon. Opinnäytetyö voidaan julkaista myös Internetissä.</p> <p>Opinnäytetyön osapuolet (opiskelija, toimeksiantaja ja opinnäytetyön ohjaaja) sitoutuvat pitämään salassa kaikki opinnäytetyön tekemisessä ja sitä edeltävissä tai sen jälkeisissä neuvotteluissa esiin tulevat luottamukselliset tiedot ja asiakirjat sekä pidättäytymään käyttämästä hyväkseen toisen osapuolen ilmaisia luottamuksellisia tietoja ilman erillistä lupaa.</p> <p>Opinnäytetyön kustannukset ja niiden korvaaminen Opinnäytetyöstä mahdollisesti aiheutuvien kustannusten (ml. aineistojen hankinta, raaka-aineet, matkat, työkorvaus jne.) korvaamisesta sopivat toimeksiantaja ja opiskelija keskenään. Pääsääntöisesti Kymenlaakson ammattikorkeakoulu ei vastaa yksittäisen opinnäytetyön kustannusten korvaamisesta.</p>
--	---

Olemme yhteisesti sopineet opinnäytetyön toteutuksesta ja ohjauksesta yllä sovitulla tavalla.

ALLEKIRJOITUKSET

PAIKKA, PÄIVÄYS JA TOIMEKSIAANTAJAN EDUSTAJAN ALLEKIRJOITUS	<i>Kouvolle</i>	6, 6	2011	<i>Ben</i>	
PAIKKA, PÄIVÄYS JA OPISKELIJAN ALLEKIRJOITUS	Kuusankoski	7	14	2011	<i>Eina Piilasmaa</i>
PAIKKA, PÄIVÄYS JA OHJAAVAN OPETTAJAN ALLEKIRJOITUS	<i>Kouvolle</i>	7	14	2011	<i>Helmi Paasiv</i>

Tämä sopimus on kirjoitettu kolmena kappaleena, yksi toimeksiantajayritykselle, toinen opiskelijalle ja kolmas opintotoimistoon rekisteröintiä varten.

OPISKELIJA

Opiskelijanumero 0901124	Viralliset etunimet Pipsa
Sukunimi Pitkänen	
Lähiosoite	Postinumero ja -toimipaikka
Sähköposti pipsa.pitkanen@student.kyamk.fi	Puhelin
Toimipiste ja koulutusohjelma Kymenlaakson ammattikorkeakoulu, Sairaalanmäen kampus, Sosiaalialan koulutusohjelma	
Suuntautumisvaihtoehto ja ryhmätunnus Kasvatus- ja perhetyö (LTO), SO09K	

TOIMEKSIANTAJA

Toimeksiantaja ja yritys/yhteisö Kouvolan kaupunki	Yrityksen/yhteisön yhteyshenkilö Varhaiskasvatusjohtaja Helena Kuusisto
Lähiosoite	Postinumero ja -toimipaikka
Sähköposti	Puhelin

OPINNÄYTETYÖN HANKKEISTUS

☐ Toimeksiantaja maksaa opinnäytetyöstä opiskelijalle tai ammattikorkeakoululle korvauksen, josta on kirjallisesti sovittu ennen opinnäytetyön aloittamista.
☐ Opinnäytetyöllä on toimeksiantajan puolelta nimetty ohjaaja ennen opinnäytetyön aloittamista.
☒ Toimeksiantajan tarkoituksena on alusta lähtien hyödyntää opinnäytetyön tuloksia toiminnassaan.

OPINNÄYTETYÖN OHJAUS

Ohjaava(t) opettaja(t) 1. ohjaaja: Heli Paaso 2. ohjaaja: Miia Heikkinen
Sähköposti heli.paaso@kyamk.fi
Yrityksen/yhteisön ohjaaja(t) <i>Anita Niukkanen</i>
Sähköposti <i>anita.niukkanen@kouvola.fi</i>

OPINNÄYTETYÖ

Opinnäytetyön aihe (max. 200 merkkiä) Vanhan ja uuden varhaiskasvatussuunnitelman vertailu Kouvolan kaupungin päiväkodeissa sekä perhepäivähoidossa, kasvatuskumppanuuden ja vanhempien näkökulmasta. Kohteena on 3-5-vuotiaiden lasten ryhmät.	
Kehittämisen- tai tutkimustavoite ja toimeksianto (max. 300 merkkiä) Tavoitteena on tutkia, miten VASU:ssa määritellyt asiat näkyvät kasvatuskumppanuudessa. Tutkimuksessa huomioimme vanhempien kokemukset ja arvion, miten tämä uusi suunnitelma toimii ja mitä huomattavia eroja siinä on havaittavissa.	
Keskeiset menetelmät (max. 300 merkkiä) Tutkimuksen suoritamme kyselylomakkeella, joka jaetaan satunnaisotoksena päiväkodeihin ja perhepäivähoitopaikkoihin.	
Opinnäytetyön aloitus Aloitusseminaari mahdollisesti elo-syyskuussa 2011	Opinnäytetyön luovutus toimeksiantajalle Viimeistään joulukuussa 2012
Opinnäytetyö täyttää Tilastokeskuksen T & K määritelmän *) ☒ Kyllä ☐ Ei	

*) T & K määritelmän saa opintotoimistosta tai Internetistä,
<http://www.tilastokeskus.fi/til/tkke/kas.html>

OPINNÄYTETYÖN SOPIMUSEHDOT

<p>Opinnäytetyön ohjaus ja vastuu Vastuu opinnäytetyön tekemisestä ja tuloksista on opiskelijalla. Kymenlaakson ammattikorkeakoulun vastuu rajoittuu opinnäytetyön tavanomaiseen ohjaukseen. Toimeksiantaja sitoutuu antamaan opiskelijan käyttöön kaikki opinnäytetyön tekemisessä tarvittavat tiedot ja aineistot sekä ohjaamaan opinnäytetyötä toimeksiantajaorganisaation näkökulmasta.</p> <p>Oikeudet tuloksiin ja muuhun opinnäytetyöhön liittyvään aineistoon, laitteisiin ja sovelluksiin. Tekijänoikeus ja omistusoikeus opinnäytetyön tuloksiin kuuluvat opinnäytetyön tekijälle. Toimeksiantaja saa käyttöoikeuden opinnäytetyön tuloksiin ja niiden kaupalliseen hyödyntämiseen ainoastaan sopimalla niistä erikseen opinnäytetyön tekijän kanssa. Opinnäytetyön tekijä on velvollinen raportoimaan opinnäytetyön tulokset toimeksiantajalle.</p>	<p>Tulosten julkaiseminen ja luottamuksellisuus Opinnäytetyö on kokonaisuudessaan julkinen. Mikäli opinnäytetyö sisältää liikesalaisuuksia tai muita julkisuuslaissa salassa pidettäviksi määrittäjä tietoja, on opinnäytetyön raportti laadittava niin, että tietojen luottamuksellisuus säilyy. Tarvittaessa salassa pidettävät tiedot on jätettävä työn tausta-aineistoon. Opinnäytetyö voidaan julkaista myös Internetissä.</p> <p>Opinnäytetyön osapuolet (opiskelija, toimeksiantaja ja opinnäytetyön ohjaaja) sitoutuvat pitämään salassa kaikki opinnäytetyön tekemisessä ja sitä edeltävissä tai sen jälkeisissä neuvotteluissa esiin tulevat luottamukselliset tiedot ja asiakirjat sekä pidättäytymään käyttämästä hyväkseen toisen osapuolen ilmaisia luottamuksellisia tietoja ilman erillistä lupaa.</p> <p>Opinnäytetyön kustannukset ja niiden korvaaminen Opinnäytetyöstä mahdollisesti aiheutuvien kustannusten (ml. aineistojen hankinta, raaka-aineet, matkat, työkorvaus jne.) korvaamisesta sopivat toimeksiantaja ja opiskelija keskenään. Pääsääntöisesti Kymenlaakson ammattikorkeakoulu ei vastaa yksittäisen opinnäytetyön kustannusten korvaamisesta.</p>
--	---

Olemme yhteisesti sopineet opinnäytetyön toteutuksesta ja ohjauksesta yllä sovitulla tavalla.

ALLEKIRJOITUKSET

PAIKKA, PÄIVÄYS JA TOIMEKSIAANTAJAN EDUSTAJAN ALLEKIRJOITUS	<i>Kouvolle</i> 6, 6 20 11	<i>Orsi</i>
PAIKKA, PÄIVÄYS JA OPISKELIJAN ALLEKIRJOITUS	Kuusankoski 7 / 4 20 11	<i>Pipsa Peltinen</i>
PAIKKA, PÄIVÄYS JA OHJAAVAN OPETTAJAN ALLEKIRJOITUS	<i>Kouvolle</i> 7, 4 20 11	<i>Hel. Pääkkö</i>

Tämä sopimus on kirjoitettu kolmena kappaleena, yksi toimeksiantajaryitykselle, toinen opiskelijalle ja kolmas opintotoimistoon rekisteröintiä varten.

Saatekirje päiväkodeille

Liite 4

Elina Pirhonen
 elina.pirhonen@student.kyamk.fi

10.1.2012

Pipsa Pitkänen
 pipsa.pitkanen@student.kyamk.fi

Hei!

Teemme opinnäytetyötä lapsen varhaiskasvatussuunnitelmasta. Tarkoituksena on vertailla vanhempien käsityksiä uudesta ja vanhasta varhaiskasvatussuunnitelmasta. Tutkimuksessa nostamme myös jonkin verran esille kasvatuskumppanuutta, mutta pääpaino on vanhempien näkemyksissä koskien uudistunutta lapsen VASUA.

Aihetta tutkitaan kyselylomakkeella, joka on suunnattu erityisesti 3-5 -vuotiaiden lasten ryhmiin. Kyselyyn otetaan mukaan noin joka kolmas vanhempi. Mukaan olemme valinneet päiväkoteja Kouvolasta, Kuusankoskelta, Elimäeltä, Valkealasta, Jaalasta ja Anjalasta. Näin saamme mahdollisimman kattavan tutkimuksen.

Toivomme, että olette innokkaita yhteistyöhön. Opinnäytetyömme onnistumisen ja tulosten luotettavuuden kannalta on tärkeää saada mahdollisimman monesta päiväkodista vastauksia.

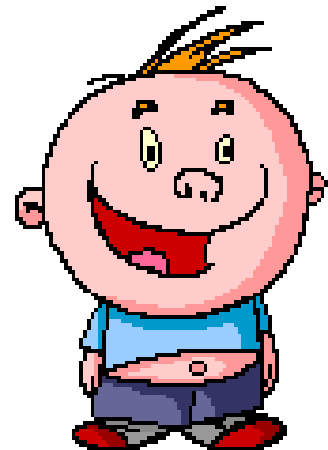
Kouvolan varhaiskasvatusjohtaja Helena Kuusisto on myöntänyt meille tutkimusluvan ja Kouvolan kaupunki on tilaajatahona yhteistyössä kanssamme.

Tulemme tuomaan päiväkotinne kyselylomakkeet ja palautuskuoren vanhemmilta tuleville vastauksille **31.1.2012**. Ilmoitatteko sähköpostitse 3-5 -vuotiaiden lasten lukumäärän, jotta osaamme varata oikean määrän kyselylomakkeita. Ilmoittakaa myös jos kyseinen päivä ei teille sovi tai jos on jokin tietty kellonaika jolloin toivotte meidän tulevan. Käymme saman päivän aikana läpi kaikki päiväkodit, joten aikataulua on vaikea arvioida, pyrimme kuitenkin ottamaan toiveenne mahdollisimman hyvin huomioon.

Kyselylomakkeiden viimeinen palautuspäivä on **5.3.2012**. Palautetut vastaukset pyrimme hakemaan **14.3.2012**.

Talvisin terveisin

Elina ja Pipsa

Elina Pirhonen
elina.pirhonen@student.kyamk.fi

Pipsa Pitkänen
pipsa.pitkanen@student.kyamk.fi

Hyvä huoltaja

Opiskelemme kolmatta vuotta Kymenlaakson ammattikorkeakoulussa sosionomeiksi (AMK). Teemme opinnäytetyötä aiheesta ”Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman vertailua Kouvolan eri päiväkodeissa”. Tutkimme aihetta vanhempien näkökulmasta ja teidät on satunnaisotannalla valittu vastaamaan laatimiimme kysymyksiin. Tämä on mahdollisuus kertoa nimettömänä rehellinen mielipide teidän lastanne koskevasta uudistuksesta.

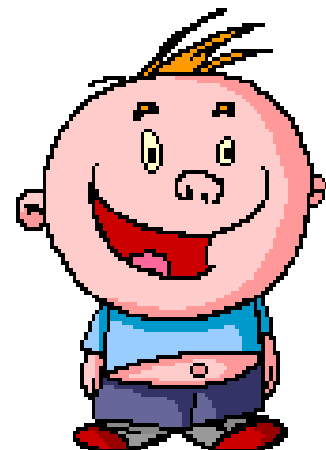
Vastaaminen ei vaadi paljon vaivaa ja kestää vain hetken. Ainoastaan teidän vastaus-
tenne avulla pystymme tekemään opinnäytetyömme tutkimusosuuden. Toivomme
mahdollisimman paljon palautettuja lomakkeita, koska se takaa kaupungille mahdolli-
simman realistisen kuvan varhaiskasvatuksen tämän hetkisestä tilanteesta.

Lomakkeet tulee palauttaa suljetussa kuoressa päiväkotiin viimeistään **5.3.2012**.

Käsitlemme tiedot luottamuksellisesti. Vastaamme mielellämme tutkimusta koske-
viin kysymyksiin, meitä voitte lähestyä sähköpostilla.

Kiitos avustanne!

Elina Pirhonen ja Pipsa Pitkänen

1. Vastaja

Isä___

Lukumäärä/Prosentti

7 / 9,7

Äiti___

65 / 90,3

Muu huoltaja___

0 / 0

2. Ikä ___ vuotta.**Ikä****Lukumäärä/Prosentti**

20-25

2 / 2,8

26-30

11 / 15,3

31-35

25 / 34,7

36-40

20 / 27,8

41-45

12 / 16,7

46-50

1 / 1,4

51-55

1 / 1,4

3. Korkein koulutustausta**Lukumäärä/Prosentti**Peruskoulu

3 / 4,2

Toisen asteen koulutus

30 / 41,7

Opistoaste

17 / 23,6

Ammattikorkeakoulu

13 / 18,1

Yliopisto

9 / 12,5

4. Kuinka monta lasta teillä on päivähoidossa? ___**Lukumäärä/Prosentti****1**

47 / 65,3

2

24 / 33,3

3

1 / 1,4

- Heistä 3-5 -vuotiaita on ___.

1

58 / 80,6

2

14 / 19,4

Ympyröi mielipidettäsi eniten vastaava vaihtoehto:

(Varhaiskasvatussuunnitelma sana on tarvittaessa merkitty lyhenteellä VASU)

Aineiston kuvailevia tietoja tehdessä on lukumäärä ja prosentti ilmoitettu tästä eteenpäin kunkin vastauksen kohdalla lkm/%.

	Kyllä	Ei	
1. Minulla on kokemusta vanhasta varhaiskasvatussuunnitelmasta	55 /76,4	17 / 23,6	
2. Minulla kokemusta uudesta varhaiskasvatussuunnitelmasta	69 / 95,8	3 /4,2	
	Tarpeeksi	Jonkin verran	Vähän
3. Sain tietoa varhaiskasvatussuunnitelman muutoksesta	15 / 20,8	35 /48,6	22 / 30,6
4. Minulle selvitettiin varhaiskasvatussuunnitelman tarkoitusta	32 /44,4	28 / 38,9	12 / 16,7
	Päivittäin	Viikoittain	Harvemmin
5. Minulle kerrotaan lapseni päiväkotikuulumisia			
Ruokailu	35 / 48,6	27 / 37,5	10 / 13,9
Nukkuminen	42 / 58,3	23 /31,9	7 / 9,7
Ulkoilu	45 / 62,5	23 / 31,9	4 / 5,6
Pukeutuminen	9 / 12,5	24 / 33,3	39 / 54,2

Leikkitilanteet	26 / 36,1	34 / 47,2	12 / 16,7
Kaverisuhteet	15 / 20,8	34 / 47,2	23 / 31,9
Kiusaaminen	6 / 8,3	6 / 8,3	60 / 83,8
Suhtautuminen aikuisiin	5 / 6,9	16 / 22,2	51 / 70,8
Suhtautuminen uusiin tilanteisiin	8 / 11,1	20 / 27,8	44 / 61,1
Suhtautuminen uuden oppimiseen	9 / 12,5	26 / 36,1	37 / 51,4
VASU –keskustelussa esille nousseet asiat	4 / 5,6	26 / 36,1	42 / 58,3

**Viikoittain Kuukau-
sittain Harvemmin**

6. Minulle tiedotetaan päiväkodin tapahtumista

Retkistä	25 / 34,7	30 / 41,7	17 / 23,6
Vanhempainilloista	5 / 6,9	8 / 11,1	59 / 81,9
Juhlista	5 / 6,9	16 / 22,2	51 / 70,8
Teemapäivistä	15 / 20,8	38 / 52,8	19 / 26,4

7. Uusi VASU on edistänyt lapseni hyvinvointia päiväkodissa

**Kyllä Jossain
määrin Ei**

Kodin ja päiväkodin välisessä yhteistyössä	21 / 29,2	37 / 51,4	14 / 19,4
Vanhempien mielipiteen kuulemisessa	27 / 37,5	30 / 41,7	15 / 20,8

45

Lapseni mielipiteen kuulemisessa 10 / 13,9 44 / 61,1 18 / 25,0

Lapseni erityistarpeiden huomioimisessa
entistä paremmin (sairaus, allergiat ym.) 21 / 29,2 28 / 38,9 23 / 31,9

**8. Mielestäni uuden VASU:n ulkonäkö
on selkeämpi kuin edellisen**

21 / 29,2 41 / 56,9 10 / 13,9

9. Mielestäni uusi varhaiskasvatussuunnitelma eroaa vanhasta:

(Valitse kolme merkittävintä eroa)

	Kyllä	Ei	EOS
Selkeämpi ulkonäkö ☐	28 / 38,9	27 / 37,5	17 / 23,6
Saan mielipiteeni paremmin kuuluviin ☐	14 / 19,4	41 / 56,9	17 / 23,6
Varhaiskasvatussuunnitelma oli helpompi tehdä ☐	36 / 50,0	19 / 26,4	17 / 23,6
Kysymykset olivat selkeämmät ☐	31 / 43,1	24 / 33,3	17 / 23,6
Lapseni asiat otetaan paremmin huomioon ☐	24 / 33,3	31 / 43,1	17 / 23,6
Sisältö palvelee paremmin lapseni oppimista päiväkodissa ☐	27 / 37,5	28 / 38,9	17 / 23,6

10. Risut ja ruusut koskien uutta varhaiskasvatussuunnitelma pohjaa:

Kiitos vastauksistanne!

